

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny

Kateřina Hnízdilová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Hnízdilová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny

Název anglicky

Kindergardens availability for young families

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zjistit, zda je v městské části Praha 5 dostatek míst v mateřských školách či nikoliv. U vybrané mateřské školy na Praze 5 poté dále zjistit, zda plní své veřejné poslání, má pro ten účel dostatek prostředků a na základě získaných informací navrhnout možné úpravy.

Metodika

Teoretická část bude zpracována studiem doporučené literatury, ale i jiných knižních a internetových zdrojů. Tyto informace budou podkladem pro vypracování literární rešerše.

V praktické části, pomocí dotazníkového šetření, bude zjištěno, zda kapacita míst ve školkách na Praze 5 odpovídá poptávce a u vybrané mateřské školy (státní nebo soukromé) bude provedena analýza, zda mateřská škola plní své veřejné poslání. Toho bude docíleno přímým pozorováním v terénu, polostandardizovanými rozhovory s personálem a klienty (rodiči dětí) a studiem dokumentů, účetních výkazů. V případě zjištěných nedostatků budou navržena opatření k nápravě a možnosti financování z dotačních zdrojů, pokud na ně má instituce ze zákona právo.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

mateřská škola, dostupnost, rodina, analýza, účetní výkazy, dotace

Doporučené zdroje informací

Česká televize: Na nedostatek školek odpověděli poslanci dětskými skupinami [online]. In: . [cit. 2016-09-22]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1041769-na-nedostatek-skolek-odpovedeli-poslanci-detskymi-skupinami>

MALINOWSKI, Bronislaw a WITH A PREFACE BY HUNTINGTON CAIRNS. A scientific theory of culture and other essays. [Facsim.] reprinted. London: Routledge, 2002. ISBN 0415262518.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Dětské skupinky nahrazují nedostatek mateřských škol [online]. In: . [cit. 2016-09-22]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19143>

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Mateřských školek je málo, děti hodně [online]. In: . [cit. 2016-09-22]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/4437>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Rejstřík škol [online]. In: . [cit. 2016-09-22]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 26. 9. 2016

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 10. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2017

Poděkování

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu práce PhDr. Miroslavu Polišenskému, CSc. za odborné vedení práce a cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat. Dále bych chtěla poděkovat MŠ Peroutkova, MŠ Kořenského a MŠ Santoška za spolupráci na mém dotazníkovém šetření, a především paní ředitelkám v MŠ U Veselé mašinky, za poskytnutí informací a prostoru pro realizace mého výzkumu. Díky patří i mé rodině, která mi byla oporou po celou dobu práce.

Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny

Souhrn

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku dostupnosti mateřských škol pro mladé rodiny. Cílem práce bylo zjistit, zda rodiny mají či nemají problémy s přijetím svého dítěte k předškolní výuce a zda kapacita míst na Praze 5 je dostačující. Oblast zkoumání byla vymezena na městský obvod Prahy 5. Metodou pro zjištění výsledků bylo zvoleno dotazníkové šetření, na kterém se podíleli rodiče dětí ze tří vybraných mateřských škol na Praze 5, a také rodiče, kteří byli osloveni skrze vytvořené skupiny Prahy 5 na sociální síti Facebook. Dotazníky byly rozdány mezi rodiče v MŠ Kořenského, MŠ Peroutkova, MŠ Santoška, kteří podávali přihlášku k předškolnímu vzdělávání v školním roce 2015/2016 a 2016/2017. Dalším cílem této práce byla analýza vybrané instituce poskytující předškolní vzdělávání, a zjistit, zda splňuje podmínky pro vykonávání této činnosti a má pro ten účel dostatek finančních prostředků. Ke zjištění této skutečnosti se využila metoda přímého pozorování v terénu a polostandardizované rozhovory s personálem a s rodiči dětí.

Klíčová slova: mateřská škola, dostupnost, předškolní vzdělávání, kritéria, organizace, program, úplata, rodina, analýza, dotace, výroční zpráva

Kindergardens availability for young families

Summary

This thesis focuses on the issue of availability of kindergartens for young families. The aim of the study was to determine whether or not families have problems with accepting their child to preschool education. Area of study was defined at the municipal district of Prague 5. The method for determining the results of a questionnaire survey was chosen, which participated parents of children from three selected kindergartens in Prague 5, and also the parents, who were addressed by the group created in Prague 5 on the social network Facebook. Questionnaires were distributed among parents in kindergarten Kořenského, Peroutkova kindergarten, kindergarten Santoška who submitted an application for pre-school education in the school year 2015/2016 and 2016/2017. Another aim of this study was to analyze selected institutions providing preschool education, and to determine whether it meets the conditions for carrying out this activity and has for that purpose sufficient funds. To determine this fact, we used the method of direct field observations and interviews with staff and with parents.

Keywords: kindergarten, availability, preschool education, criteria, organization, program, remuneration, family, analysis, subsidies

Obsah

Úvod	12
1 Cíl práce a metodika	13
1.1 Cíl práce	13
1.2 Metodika.....	13
2 Teoretická část.....	16
2.1 Předškolní vzdělávání v ČR.....	16
2.1.1 Historie.....	16
2.1.2 Současné předškolní vzdělávání v ČR.....	16
2.2 Právní úprava předškolního vzdělávání	17
2.3 Vlastní školní vzdělávací programy	18
2.4 Cíle předškolního vzdělávání	19
2.5 Metody a formy práce předškolní výchovy.....	20
2.5.1 Klíčové kompetence.....	21
2.6 Organizační struktura mateřské školy	21
2.7 Podmínky a organizace mateřské školy	22
2.7.1 Třídy v mateřských školách	22
2.7.2 Počet dětí ve třídě.....	24
2.7.3 Provoz mateřské školy	25
2.7.4 Přerušení či omezení provozu mateřské školy.....	26
2.7.5 Kritéria přijímání dětí do mateřských škol	26
2.7.6 Úplata za předškolní vzdělávání	30
2.8 Typy mateřských škol	32
2.8.1 Podle druhu financování	32
2.8.2 Podle vzdělávacího programu.....	35
3 Vlastní práce	37
3.1 Vybrané mateřské školy na Praze 5- Smíchov	37
3.1.1 MŠ Peroutkova.....	38
3.1.2 MŠ Kořenského	39
3.1.3 MŠ Santoška	40
3.2 Vývoj počtu zamítnutých žádostí k předškolní výuce	41
3.3 Dotazníkové šetření.....	42
3.3.1 Aktuální věk dítěte.....	43
3.3.2 Přijetí k výuce na základě první podané přihlášky	44
3.3.3 Důvody nepřijetí dítěte do MŠ.....	45
3.3.4 Kolikrát byla podána přihláška do MŠ	47

3.3.5	Věk dítěte při přijetí do MŠ	48
3.3.6	Vybraná MŠ	49
3.3.7	Vzdálenost MŠ od místa bydliště	49
3.3.8	Měsíční finanční náklady MŠ	50
3.3.9	Spokojenost s MŠ	51
3.3.10	Umístění dítěte do MŠ	52
3.3.11	Volná, doplňující otázka	53
3.4	Analýza vybrané instituce	54
3.4.1	Rodinná školička U Veselé mašinky	54
3.4.2	Polostandardizované rozhovory s personálem a klienty	56
3.4.2.1	Rozhovory s personálem	57
3.4.2.2	Rozhovory s klienty	59
3.4.3	Metoda přímého pozorování	62
3.4.4	Ukázka denního programu v MŠ U Veselé mašinky	62
4	Výsledky a diskuse	64
5	Závěr.....	66
6	Seznam použitých zdrojů	68
6.1	Literární zdroje	68
6.2	Právní prameny	68
6.3	Internetové zdroje.....	68
7	Přílohy	71
7.1	Dotazník	71
7.2	Přepsané odpovědi na otázku č. 3	74
7.3	Přepsané odpovědi na otázku č. 11	74
7.4	Rozhovory s personálem	76
7.5	Rozhovory s klienty	77
7.6	Poznámky z metody přímého pozorování v terénu	81
7.7	Ceník	83

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1- Organizační struktura mateřské školy</i>	<i>22</i>
--	-----------

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1- Náklady a výnosy instituce (leden 2017)</i>	<i>56</i>
---	-----------

Seznam grafů

<i>Graf 1- Aktuální věk dítěte</i>	44
<i>Graf 2- Přijetí dítěte k výuce</i>	45
<i>Graf 3- Důvody nepřijetí dítěte do MŠ</i>	46
<i>Graf 4- Podání přihlášek do MŠ</i>	47
<i>Graf 5- Věk dítěte při přijetí do MŠ</i>	48
<i>Graf 6- Preferovaná/ nepreferovaná MŠ</i>	49
<i>Graf 7- Vzdálenost MŠ od místa bydliště</i>	50
<i>Graf 8- Úplata za předškolní vzdělávání</i>	51
<i>Graf 9- Spokojenost s MŠ</i>	52
<i>Graf 10- Náročnost umístění dítěte do MŠ</i>	53

Seznam použitých zkratk

MŠ – mateřská škola

VMŠ – veřejná mateřská škola

MD – mateřská dovolená

RVP PV – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Školský zákon – zákon č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Živnostenský zákon – zákon č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání

IROP – integrovaný regionální operační program

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

SMŠR – soukromá mateřská škola rejstříková

Úvod

Dnešní doba klade vysoké, zejména ekonomické, nároky na mladé rodiny s malými dětmi. Rodiče se více než dříve potýkají s problémem, jak skloubit zaměstnání s péčí o svou ratolest. Někdo má štěstí a využívá pomoc prarodičů, ekonomicky dobře zajištěné rodiny řeší tento problém například najmutím chůvy. Většina rodičů předškoláků však volí docházku do veřejné mateřské školy. Právě na problematiku spojenou s dostupností veřejných mateřských škol pro mladé rodiny a přijímáním dětí do těchto zařízení se autorka této bakalářské práce zaměřila, a to konkrétně v městské části Praha 5- Smíchov, kde se nachází celkem 8 veřejných mateřských škol.

Dále se v předložené práci provádí analýza vybrané instituce poskytující předškolní výchovu. Důvodem zkoumání je zjištění, zda-li daná MŠ plní své veřejné poslání, a to především tím, že poskytuje kvalitní předškolní výchovu. Pro tuto část práce byla vybrána rodinná školička U Veselé mašinky, se kterou má autorka práce osobní zkušenost na základě dřívější spolupráce.

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem teoretické části bylo seznámit čtenáře této bakalářské práce o problematice předškolního vzdělávání v České republice a nastínit základní informace týkající se organizace a provozu mateřských škol.

V analytické části si autorka stanovila 2 cíle, ke kterým bude tato bakalářská práce směřovat. Hlavním cílem je zjištění současné dostupnosti veřejných MŠ na Praze 5-Smíchov a je pro něj vyčleněna první polovina analytické části. Jeho výstupem bude nastínění aktuální situace v MŠ, tedy zda-li kapacity míst v jejich třídách jsou dostačující či nikoliv.

Druhým, dílčím, stanoveným cílem je analýza konkrétní instituce poskytující předškolní výchovu, taktéž v Praze 5. Vybranou institucí je soukromé zařízení, provozované na základně živnostenského zákona. Jedná se o rodinnou školičku U Veselé mašinky, kterou si autorka vybrala z důvodu osobní zkušenosti. Vybraná mateřská škola bude charakterizována a výstupem této části bude zjištění, zda plní své veřejné poslání – jestli dětem poskytuje kvalitní výchovu a má pro ten účel dostatek finančních prostředků

1.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena na 2 části – teoretickou část a praktickou část. Teoretická část práce se opírá o nastudované zákony a vyhlášky, upravující danou problematiku. Těmito klíčovými prameny je školský zákon a vyhláška o předškolním vzdělávání. Autorka při sestavování teoretické části dále vycházela z doporučených knižních a internetových zdrojů, které jí více pomohly seznámit se s vybraným tématem a jeho problematikou.

Struktura teoretické části je rozdělena do několika kapitol, které na sebe dále navazují. Uvedené kapitoly mají za úkol seznámit čtenáře této práce se současným předškolním vzděláváním v České republice.

Na základě zjištěných poznatků byla vypracována praktická část této bakalářské práce. Jelikož si autorka stanovila 2 cíle, praktická část je proto rozdělena na 2 části. V první části, ve které se zkoumala dostupnost MŠ, byla použita metoda výzkumu v podobě dotazníkového šetření. Důvodem zvolení této metody byl primární sběr dat a záměr oslovit co největší možné množství lidí, kterého se téma mateřských škol týká. Skrze e-mailovou schránku bylo osloveno a požádáno celkem 6 MŠ na Praze 5- Smíchov, z nichž pouze 3 na e-mail reagovaly zpět. Spolupráce na bakalářské práci se tedy navázala s MŠ Peroutkova, MŠ Kořenského a s MŠ Santoška.

Bylo vytištěno celkem 250 kusů dotazníků, které byly do MŠ rozdány v poměru 84:83:83 kusů. I přes poměrně vysokou návratnost tištěných dotazníků (159 kusů) se autorka práce rozhodla pro oslovení většího reprezentativního vzorku populace skrze internetové rozhraní. Byl vytvořen online dotazník se stejně položenými otázkami a vložen na sociální síť Facebook, konkrétně do vytvořených skupin („Maminky na Praze 5“, „Školy a školky P5“). Skrze tuto aplikaci se podařilo získat celkem 148 vyplněných dotazníků, nicméně v pravidlech aplikace bylo možné nahlédnout do pouhé stovky z nich. Celkem se tedy vybralo 259 dotazníků. Dotazník tvoří celkem 11 polostrukturovaných otázek. Poslední, otevřená otázka, byla pro respondenty nepovinná.

Druhá polovina praktické části je zaměřena na analýzu vybrané MŠ. Jak již bylo zmíněno, vybranou institucí je rodinná školička U Veselé mašinky. Je zde uvedena bilance mezi výnosy a náklady za měsíc leden a na základě těchto interních výkazů vyhodnocena finanční stránka MŠ. Metodou výzkumu byly zvoleny polostandardizované rozhovory s personálem a s rodiči dětí, které byly navíc podloženy metodou přímého pozorování v terénu. Důvodem zvolení těchto dvou metod byla snaha o zjištění co nejpresnějších primárních informací, které pomohly dokončit daný výzkum práce. Rozhovory se skládaly z celkem 5 otázek. Autorku zajímaly hlavně subjektivní názory na MŠ.

Přímé pozorování probíhalo v rozmezí 3 měsíců, v několika na sobě nezávislých dnech. Autorka se tak seznámila s třídním programem a na základě těchto zkušeností mohla odpovědi získané rozhovory potvrdit, či vyvrátit.

2 Teoretická část

Tato část práce se zaměřuje na studování doporučené literatury a jiných internetových zdrojů. Je podložena získanými informacemi především ze zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhlášek a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RPV PV).

2.1 Předškolní vzdělávání v ČR

2.1.1 Historie

První mateřská škola, na území nynější České republiky, byla založena v roce 1869 u sv. Jakuba v Praze. Již v roce 1871 tuto školu navštěvovalo celkem 257 dětí, o které pečovaly pouze dvě učitelky. Ještě před otevřením první mateřské školy byl vypracován návrh vzdělávacího systému. Jeho cílem bylo poskytovat dětem ve věku od dvou do pěti let tělesnou a mravní výchovu. Součástí denního plánu byly ruční práce, tělocvik a hry.¹

Předškolní výchova probíhala každý všední den a byla rozdělena do dvou částí – dopolední vyučování (10–12 h) a odpolední vyučování (13–15 h). Výuka byla bezplatná, a proto si ji mohly dovolit všechny společenské vrstvy bez rozdílu.²

2.1.2 Současné předškolní vzdělávání v ČR

V současné době není v České republice předškolní vzdělávání povinné, a tak je zcela v kompetenci rodičů, zda své dítě do mateřské školy přihlásí či nikoliv. Toto ustanovení však z důvodu novely školského zákona platí pouze do 31. 8. 2017.

Zákon č. 178/2016 Sb. mění dosavadní školský zákon č. 561/2004 Sb., tj. zákon o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání, a zavádí tak s účinností od září roku 2017 povinnou předškolní docházku pro ty jedince, kteří do konce srpna roku 2017 dovrší pět let.

¹ ŠLÉGR, Jiří. *Dějiny výchovy dětí předškolního věku*, 2013, str. 12

² ŠLÉGR, Jiří. *Dějiny výchovy dětí předškolního věku*, 2013, str.13

2.2 Právní úprava předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání je v České republice upraveno několika právními předpisy. O nejvýznamnějších z nich je pojednáno v následujících odstavcích:

Zákon č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který ukotvuje předškolní vzdělávání v právním řádu České republiky. „Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje. Vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství“³

Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, v níž najdeme podrobné informace o organizaci předškolního vzdělávání a o podmínkách provozu mateřské školy.⁴

Vyhláška č. 280/2016 Sb., která mění vyhlášku č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. V první části vyhlášky jsou znázorněny změny, které zejména doplňují stávající odstavce textů. Změny se týkají především lesních mateřských škol.

Vyhláška č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, obsahuje podrobnější podmínky pro vzdělání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.⁵

Zákon č. 563/2004 Sb., zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Tento zákon formuluje požadavky na pedagogické pracovníky. Paragraf č. 6 se zaměřuje přímo na získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků, tj. učitelů, v mateřských školách. Podle zákona č. 563/2004 Sb. musí mít učitel mateřské školy, na

³ §1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁴ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 620

⁵ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 673

rozdíl od ostatních pedagogických pracovníků, nejméně středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou, v oboru vzdělání na přípravu učitelů mateřské školy.⁶

Zákon č. 306/1999 Sb. o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Jedná se o dotace ze státního rozpočtu poskytovaným právnickým osobám, které vykonávají činnost škol a školských zařízení a jsou zapsány do školského rejstříku. Dotace slouží k financování neinvestičních výdajů, které souvisí s výchovou a vzděláváním ve školách.⁷

2.3 Vlastní školní vzdělávací programy

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) je dokumentem, ze kterého mateřské školy vycházejí. Je závazný od roku 2007 a každá mateřská škola, která je zařazená do sítě mateřských škol ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), je povinna vycházet z jeho obsahu. Tímto dokumentem se předškolní vzdělávání stalo oficiální součástí vzdělávacího systému, mající svůj vlastní vzdělávací program jako ostatní základní a střední školy.⁸

Z RVP PV vyplývají základní principy pro práci s dětmi při rozvíjení jejich schopností, dovedností a poznatků. Není zpracován tak, aby mateřské školy musely každý den vytvářet obsah pedagogické práce právě podle rámcového programu. Je v něm obsažen pouze neopomenutelný vzdělávací základ, v jakém směru a šíři je zakotveno vzdělávání dětí v předškolním věku. Všechny školy mají za povinnost zpracovat si svůj vlastní školní vzdělávací program, který vypovídá o tom, jak daná škola funguje.⁹

Školní vzdělávací program musí splňovat požadavky RVP a jak je škola naplní, je jen na jejím pedagogickém sboru a jeho vzdělávacích metodách. Podílí se na něm celý

⁶ § 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 1 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, ve znění pozdějších předpisů

⁸ § 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁹ RVP pro předškolní vzdělávání, 2016, dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>.

pedagogický sbor a jeho obsahem je fungování celé školy. Může být dán k dispozici rodičům i nepedagogickému sboru školy a ti pak mohou vznášet připomínky a náměty na jeho úpravu.¹⁰

Třídní program stejně tak jako školní vzdělávací program, musí být na daný rok vypracován vzdělávací program pro každou třídu zvlášť- tzv. třídní program. Na něm se podílejí zpravidla 2 učitelé, kteří s třídou budou pracovat. Je průběžně plánován na jednotlivé části roku a obsahuje určité pedagogické kategorie:

- Záměr – určuje, kam bude pedagogická práce směřovat
- Stěžejní cíle – splnění stanovených cílů pro jednotlivé části roku
- Obsah práce – je orientační. Vymezují se zde hlavní témata výuky. Je ale samozřejmé, že obsah práce bude záležet na tom, jak se práce ve skupině dětí bude vyvíjet.
- Metody práce – metody, kterými se bude s dětmi ve třídě převážně pracovat.¹¹

2.4 Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní výchova je pro správný vývoj dítěte velice důležitá, neboť napomáhá rozvíjet osobnost dítěte a má velmi značný podíl v jeho rozumovém, tělesném i citovém rozvoji. Cílem je tedy rozvíjení dítěte (jeho učení a poznání), snažit se o získání osobní samostatnosti, osobní spokojenosti i pohody, napomáhat mu získat schopnost projevovat se, chápat okolní svět a v neposlední řadě vedení dítěte ke spolupráci s ostatními a používání pravidel slušného chování.

Podle Soni Košťátkové se cíle předškolního vzdělávání orientují:

- K dítěti, s cílem nalézt a rozvinout jeho dispozice v nejrůznějších oblastech jeho osobnosti.

¹⁰ VALIŠOVÁ, Alena a HANA KASÍKOVÁ. Pedagogika pro učitele, 2011, str. 56

¹¹ RPV pro předškolní vzdělávání, 2016, dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>

- K rodině, s cílem pomoci začlenění dítěte do stejné věkové skupiny jedinců a společnosti jako takové a dále pomoci matkám profesně se uplatnit.
- Ke společnosti, cílem je napomáhat k vybavenosti každého jedince užitečným vzděláním, ke způsobilosti k životu a k soužití mezi lidmi, která je společnosti ku prospěchu.¹²

2.5 Metody a formy práce předškolní výchovy

Prostředí, do kterého se dítě v mateřské škole dostane, je velmi vhodné pro jeho následné vzdělávání. Nabízí dítěti vstřícné, přátelské, zajímavé a obsahově bohaté zázemí, ve kterém se cítí bezpečně a spokojeně. Je velice důležité, aby takového vzdělávací prostředí na děti působilo pozitivně a ony se tak mohly dostatečně uvolnit, projevovat se a zaměstnávat se přirozeným dětským způsobem.

Vzdělávání v mateřských školách probíhá na základě individuálních potřeb jednotlivých dětí a také na jejich možnostech. Předpokládá se tedy, že takto budou pedagogové mateřských škol k výchově dětí přistupovat a je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky. Pedagogická diagnostika spočívá v přímém pozorování dítěte v terénu, uvědomování si jeho vývoje a pokroků, v neposlední řadě objevování jeho zájmů. Tímto přístupem je zajištěno, aby dané vzdělávací aktivity probíhaly kvalitně, v rozsahu potřeb jednotlivých dětí.¹³

Málo dítě přirozeně nedokáže udržet pozornost déle než pár minut, proto se v mateřských školách uplatňuje forma prožitkového a kooperativního učení hrou. Tyto formy učení dítě postupně naučí schopnost soustředit se, využívat své spontánní nápady a tvořit jeho vlastní plány. Dále se klade důraz na uplatňování situačního a spontánního sociálního učení.

¹² KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2014, str. 108

¹³ NIESEL, Renate a Wilfried GRIEBEL. *Poprvé v mateřské škole*, 2005, str. 23

Situační učení je založené na využívání různých modelových situací, které následně poskytnou dítěti praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se jimi učilo poznatkům v daném okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

Spontánní sociální učení je učení, které naopak vychází z přirozených situací vyplývajících během dne v mateřské škole. Dítě pak může sledovat adekvátní reakce učitelů, a tím je i posléze napodobovat a přejímat.¹⁴

2.5.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují soubory předpokládaných vědomostí, schopností a dovedností důležitých pro osobní rozvoj jedince. Lze je charakterizovat jako výstupy či cílové stavy vycházející z předškolního vzdělávání. Jsou důležité pro další etapu vzdělávání dítěte, nedostatečné klíčové kompetence mohou být brzdou při navazování na základní 9letou školní docházku. Předpokládá se, že po dokončení předškolního vzdělání jsou klíčové kompetence dítěte na úrovni. Jedná se především o kompetence:

- k učení
- k řešení problémů
- komunikativní
- sociální a personální
- kompetence činností a občanské¹⁵

2.6 Organizační struktura mateřské školy

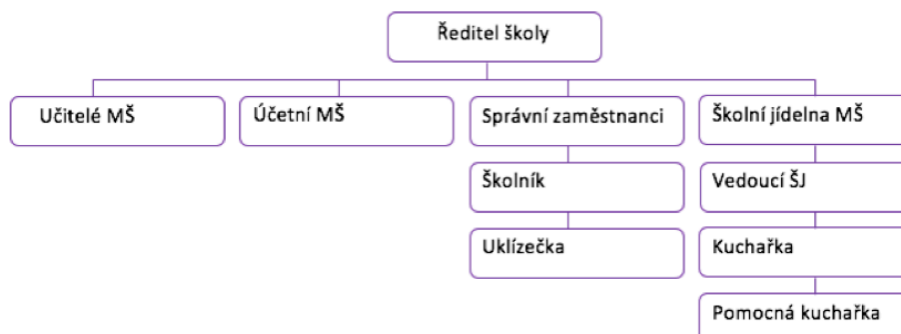
Mateřská škola funguje jako celek, který se dělí na jednotlivé úseky:

- Pedagogický úsek – ředitel, učitelé
- Provozní úsek – školník, uklízečka, vedoucí ŠJ, kuchařka a pomocná kuchařka
- Ekonomický úsek – účetní

¹⁴ RPV pro předškolní vzdělávání, 2016, dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>,

¹⁵ RPV pro předškolní vzdělávání, 2016, dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>,

Obrázek 1- Organizační struktura mateřské školy

Zdroj: zpracováno autorem

2.7 Podmínky a organizace mateřské školy

Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. V mateřských školách jsou zpravidla umístovány děti od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Takto malé děti se do mateřských škol dostávají jen výjimečně, a to například v případě sourozence v dané MŠ. Při povoleném jednorocním odkladu je možno umístit do MŠ dítě starší 6 let. Nový školský zákon (561/2004 Sb.) udává v platnost od 1.9. 2017 povinnost předškolní docházky pro děti, kteří do 31.8.2017 dovrší 5 let.¹⁶

Předškolní vzdělávání je rozděleno do tří ročníků. Do prvního ročníku jsou zařazeny děti ve věku maximálně čtyř let, druhý ročník navštěvují děti do pěti let věku a ve třetím ročníku jsou umístěny děti, které dovrší v daném školním roce šesti let nebo jim byl povolen roční odklad povinné školní docházky. Dle zákona mohou být třídy v MŠ homogenní, ale i heterogenní.¹⁷

2.7.1 Třídy v mateřských školách

Jak se rozdělí děti do jednotlivých tříd je plně v kompetenci mateřské školy. Je pouze na nich, jak bude naloženo s věkem přihlášených dětí, zda se vytvoří třídy věkově

¹⁶ § 1a vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

¹⁷ § 1a vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

smíšené či homogenní. Tuto rozhodovací schopnost MŠ můžeme brát jako přínos posledních let, jelikož dříve byly většinou třídy s úzce věkově rozdělenými dětmi. To odpovídalo striktně věkově uspořádanému obsahu i metodám práce. Při rozdělování dětí do tříd platí pravidlo zařazování dětí bez ohledu na kulturní příslušnost, sociální podmínky a zdravotní stav.

Věkově smíšené třídy

Věkově smíšené třídy jsou sestavovány podle stanovených kritérií, která berou na vědomí potřeby dětí i rodin. Příkladem může být sourozenec, který již školku navštěvuje nebo děti, které se už mimoškolně znají. Kritéria mohou stanovovat i učitelé. Příkladným kritériem může být například určitý počet nejstarších dětí od každého pohlaví a možnost tak utvořit spolupracující skupiny při hrách. Přínosem heterogenní třídy je fakt, že věková odlišnost dětí motivuje ty mladší jedince, kteří se snaží těm starším vyrovnat, a tak obstát v jejich očích. Smíšené třídy lépe zrcadlí společnost jako takovou a děti se v ní jako v obecněji pojaté společnosti mohou mnohostranněji rozvíjet.

V takto poskládané třídě musí učitelky zvolit tomu odpovídající metody práce (diferencované, individualizované, skupinové). Déle mají za úkol hledat způsoby, jak zapojit do práce starší děti. Ty většinou ve věkově smíšené skupině přirozeně napomáhají mladším dětem nebo pracují samostatně, a tím se učí odpovědnosti za sebe i za druhé.¹⁸

Věkově stejnorodé třídy

Třídy, s věkově blízkými dětmi, jsou charakterizovány specifickým chováním, které je typické pro určitou vývojovou etapu. Nejvíce se to projevuje ve třídě s nejmenšími dětmi. Úroveň společné komunikace mezi dětmi je na méně uspokojivé úrovni, převažuje samostatná hra. Tím se tvoří také méně slučitelné situace. Dítě, které má z nějakého důvodu problém začlenit se do kolektivu stejně starých dětí, zůstává v individuální hře, která mu nijak nenapomáhá se rozvíjet, nijak netrénuje komunikaci s dětmi. Ve věkově smíšené skupině by mělo možnost zaměřit se na mladší jedince, v této třídě však takovou

¹⁸ KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2008, str. 55

žádnou iniciativu nemá a zakročuje učitel. Podle Koťátkové by daní učitelé měli pečlivě promýšlet skupinovou práci ve vzdělávacím procesu. Rozhodně by neměli brát jako samozřejmost, že všichni děti stejného věku odvedou stejné výsledky. Přístup k nim by měl být individuální dle jejich možností a potřeb.¹⁹

2.7.2 Počet dětí ve třídě

V souladu se zákonným zmocněním vyhláška č. 14/2005 Sb. stanoví minimální a maximální možný počet dětí ve třídách mateřských škol. Vymezuje také minimální a maximální počet dětí ve třídách dětí se zdravotním postižením. Rozhodnutí ředitele školy o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání musí korespondovat s takto stanovenými počty dětí ve třídách.²⁰

Třídy mateřských škol se naplňují do počtu 24 dětí o které se starají zpravidla dvě učitelky. Třída, kterou navštěvují děti se zdravotním postižením má minimálně 12 dětí a naplňuje se maximálně do počtu 19 dětí. Minimální počet dětí ve třídě je dán počtem tříd, které škola provozuje, a také kolik se takovýchto školek v obci nachází, tzn.:

- MŠ s jednou třídou má nejméně 15 dětí
- MŠ se dvěma a více třídami má v průměru nejméně 18 dětí
- MŠ, která je v obci jediná a provozuje pouze jednu třídu, má minimálně 13 dětí
- MŠ, která je v obci jedná a provozuje dvě a více tříd, má minimálně 16 dětí²¹

Počty dětí ve třídách se snižují v případě tzv. podpůrného opatření. Podpůrné opatření (PO) označuje opatření MŠ, která má podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte vyplývá, že má problémy například s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, aj. PO se dělí podle stupně vážnosti – první stupeň se

¹⁹ KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2008, str. 56

²⁰ § 1b vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

²¹ § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

týká drobných vad dítěte, vychází se zejména z vyhlášky č. 75/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Druhý až pátý stupeň PO postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a předpokladem je návštěva školského poradenského zařízení.

Maximálně se počet dětí ve třídě z důvodu PO může snížit o pět dětí.²²

2.7.3 Provoz mateřské školy

Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání výslovně připouští trojí možný způsob provozu mateřské školy – celodenní, polodenní a internátní. Možná přípustná je i kombinace těchto druhů provozu. Celodenní provoz je chápán jako provoz v rozpětí nejméně 6,5 a nejvíce 12 hodin denně. V rámci celodenního provozu MŠ lze zřídit třídy s polodenním či internátním provozem. Mateřská škola s polodenním provozem poskytuje dětem vzdělávání nejdéle 6,5 hodiny denně a internátní provoz je charakteristický celodenním vzděláváním i noční péčí o dítě. Je zde také možnost vytvořit třídy s celodenním nebo polodenním provozem.²³

Vyhláška nedefinuje pojem „nepravidelný provoz“. To ale neznamená, že by takový provoz nemohl existovat. Nepravidelnou školní docházku může zrealizovat ředitel MŠ po dohodě s rodiči dítěte. Jsou projednány požadavky na vzdělávání v konkrétních dnech i délka pobytu v MŠ v jednotlivých dnech.

Na provozu mateřské školy se podílejí také rodiče dětí tím, že spolupracují s mateřskou školou s cílem vyvíjet aktivity a připravovat činnosti, které budou ku prospěchu rozvoji dětí.²⁴

²² § 2 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

²³ § 1 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

²⁴ KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2008, str.42

2.7.4 Přerušeni či omezení provozu mateřské školy

Mateřskou školu je možné, podle podmínek uvedených ve vyhlášce č. 14/2005 Sb., omezit či přerušit v měsíci červenci nebo srpnu, popřípadě v obou měsících. V takovémto případě je nutno zákonné zástupce dětí včas informovat, zpravidla 2 měsíce před plánovaným přerušením provozu. Přerušeni provozu ředitel instituce projedná s jejím zřizovatelem a také se s jeho pomocí obrátí na ředitele okolních mateřských škol, kde společně projednají možnosti a podmínky poskytnutí zázemí pro vzdělání dětí v náhradní MŠ po dobu jejího přerušeni.²⁵

Provoz MŠ je možné přerušit z vážných důvodů bránících normální poskytované výuce i mimo měsíc červenec a srpen. Za vážné důvody se pokládají technické a organizační příčiny. Omezení provozu neprodleně zveřejní na přístupném místě ve škole poté, co o omezení rozhodne.²⁶

2.7.5 Kritéria přijímání dětí do mateřských škol

Přijímání dětí do k předškolnímu vzdělávání je správní proces, který musí ředitel školy respektovat a jednat tak nestranně, nezávisle. Jeho povinností je vydat náležité písemné oznámení o výsledku přijímacího řízení a případně sepsat přesné důvody nepřijetí dítěte do MŠ. O tom, zda dítě bude do mateřské školy přijato či nikoliv, rozhoduje ze zákona pouze ředitel školy. Je vyloučeno, aby do rozhodování ředitele zasahoval zřizovatel školy.

Podle MŠMT je od 90. let počet míst v mateřských školách nižší než počet přihlašovaných dětí k předškolní výuce a tím pádem přibývá i zamítnutých žádostí o přijetí. Pro rozhodování o přijetí ředitelem stanovená kritéria, která jsou jednotlivě obodována. Bodování je založeno na důležitosti daného kritéria a přijati k výuce bývají ty děti, kteří dosahují co nejvyššího součtu bodů.²⁷

²⁵ § 3 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

²⁶ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 621

²⁷ Stanovisko ombudsmana, 2017, dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/skolstvi/stanovisko-ombudsmana-ke-kriteriim-prijimani-do-materskych-skol.aspx>.

Tato kapitola pojednává o nejčastějších kritériích, která jsou řediteli MŠ obecně stanovována:

1. Věk

Věk, jako kritérium pro přijetí k výuce, je zcela legitimní. Pro děti v předškolním věku je více než žádoucí, aby se připravovali s ostatními vrstevníky na náročný přestup do základní školy. V případě staršího dítěte, s výjimkou předškoláka (který je upřednostněn ze zákona), by se ono kritérium mělo upřednostňovat pouze v případě rovnosti získaných bodů a s ohledem na další kritéria. Mohlo by se totiž v některých případech stát, že paušální zvýhodnění podle věku by vedlo k nepřijímání mladších dětí do MŠ, a tím by se jednalo o přímou diskriminaci v přístupu ke vzdělání.

Kritérium věku se v pravidlech pro přijímání vyskytuje v podobě:

- Přednostního přijetí dítěte k výuce v předškolním věku
- Vyššího věku dítěte jako zvýhodňujícího kritéria
- Stanovení minimálního věku dítěte

Stanovení minimálního věku pro přijetí je bezpodmínečné. Do mateřské školy nemohou být přijaty děti, které požadovaného věku nedosáhly.²⁸

2. Zdravotní stav dítěte

Pro toto kritérium ze zákona vyplývá pouze povinné očkování. Ředitel školy dále může žádat doporučení od pediatra či školského poradenského zařízení. Tento požadavek je obsahově velmi neurčitý, a proto není vhodné ho využívat. Při rozhodnutí o nepřijetí na základě tohoto kritéria, musí být důvod nepřijetí zcela upřesněn.

²⁸ Kritéria pro přijetí do MŠ, 2015, dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>

Zdravotní postižení nesmí být kritériem pro rozhodování o přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ. Jednalo by se tak o přímou diskriminaci.²⁹

3. Vztah rodičů k obci a orgánům veřejné moci

Právo dítěte na předškolní vzdělávání není spjata se zaměstnáním rodičů. Jedná se především o děti státních úředníků, rodičů zaměstnaných ve veřejném sektoru. Nejednalo by se sice o diskriminaci, ale přijetí dítěte díky danému zvýhodnění by bylo v rozporu s principem rovnosti všech účastníků a nestrannosti správního orgánu. Jak již v práci bylo zmíněno, rozhodnutí o přijetí/nepřijetí záleží čistě na řediteli školy a je vyloučeno, aby přijímal děti na základě doporučení či příkazu zřizovatele mateřské školy.³⁰

4. Zaměstnanost rodičů

Kritérium zaměstnanosti rodičů nelze používat paušálně. Je nepřípustné, aby nastala taková situace, kdy by byly zvýhodněny všechny děti zaměstnaných rodičů. Na zaměstnanost rodičů by mělo být nahlíženo vždy na základě posouzení individuální potřeby předškolního vzdělávání konkrétního dítěte. V takovém případě jsou děti v přístupu ke vzdělání rozlišovány podle skutečnosti, která na jejich potřebu vzdělávat se nemá přímý vliv.³¹

5. Trvalý pobyt

Kritérium trvalého pobytu:

- dítěte v obci, kde se školka nachází
- jednoho či obou rodičů dítěte

²⁹ Kritéria pro přijetí do MŠ, 2015, dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>

³⁰ Kritéria pro přijetí do MŠ, 2015, dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>

³¹ Kritéria pro přijetí do MŠ, 2015, dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>

Požadavek trvalého pobytu je brán jako legitimní kritérium pro přijetí pouze za předpokladu trvalého pobytu dítěte v obci. Pokud ředitel MŠ nahlíží na trvalý pobyt rodičů dítěte a zahrnuje toto kritérium do výsledku svého rozhodnutí, může se tak jednat o rozpor s Listinou základních práv a svobod. Ombudsman, ochránce práv občanů ČR, připomíná, že škola poskytuje vzdělání dětem, nikoliv rodičům.³²

V případě dětí cizinců odmítnutých na základě trvalého pobytu, by se jednalo o diskriminaci z důvodu státní příslušnosti. Cizinci v České republice mohou získat povolení k trvalému pobytu na území České republiky, ale nikoliv v konkrétní obci. Pokud by tedy podmínkou pro přijetí dítěte do MŠ byl trvalý pobyt v obci, byli by paušálně odmítnuti všichni cizinci.³³

6. Kritérium související se sourozencem dítěte

Toto kritérium se týká dvou případů:

- Rodič je na mateřské/rodičovské dovolené
- Sourozenec, který již školku navštěvuje

V prvním případě by se jednalo o znevýhodnění dítěte, které se o místo ve školce uchází. Mateřská škola je vzdělávací zařízení, nesmí být tedy brána jako poskytovatel pečovatelských služeb. Použití tohoto kritéria by znamenalo znemožnit dítěti přístup ke vzdělávání, na které má ze zákona právo. Není proto vhodné bodově rozlišovat děti, jejichž rodiče jsou zaměstnaní nebo jsou na mateřské/rodičovské dovolené.

V druhém případě by se jednalo o zvýhodnění dítěte ucházejícího se o místo v mateřské škole. Toto zvýhodnění je však adekvátní a napomohlo by dítěti k lepší adaptaci v novém prostředí školky. Dalším pozitivem by byla podpora soudržnosti mezi sourozenci. Bodové

³² Kritéria pro přijetí do MŠ, 2015, dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>

³³ Stanovisko ombudsmana, 2017, dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/skolstvi/stanovisko-ombudsmana-ke-kriteriim-prijimani-do-materskych-skol.aspx>.

ohodnocení kritéria sourozence ve školce by nemělo však být bodově nadřazeno či ve výrazném nepoměru s jinými kritérii školky.³⁴

2.7.6 Úplata za předškolní vzdělávání

Úplaty, které jsou následným tématem této kapitoly, se vztahují pouze na veřejné mateřské školy (zřizovány MŠMT, krajem, obcí nebo svazkem obcí). Školský zákon poskytování předškolního vzdělávání za úplatu umožňuje, ale neukládá.

Ředitel MŠ se rozhoduje sám, zda úplatu bude či nebude za školní rok vybírat, jeho povinností je však vyrozumět zákonné zástupce dětí s jeho konečným rozhodnutím. Výši měsíční úplaty za předškolní vzdělávání si stanoví ředitel školy sám například vnitřní směrnici. Oznámení výše úplaty je nutno zveřejnit na přístupném místě ve škole nejpozději do 30. června předcházejícího školního roku. Po celý školní rok není možné výši libovolně zvyšovat či snižovat. Měsíční částka je platná po celý rok, s výjimkou omezení/přerušeni provozu MŠ.³⁵

Maximální výše měsíční úplaty se stanoví jako 50 % skutečných průměrných měsíčních neinvestičních nákladů na jedno dítě v uplynulém kalendářním roce. Tuto výši nelze přesáhnout. Do těchto nákladů se nezapočítávají náklady hrazené z prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Dále do nich nelze zahrnout náklady jiných subjektů než právnické osoby, která vykonává činnost dané MŠ. Nepatří sem například náklady na údržbu, náklady na energii. Při stanovování průměrných měsíčních neinvestičních nákladů na jedno dítě je nutno také vycházet z počtu všech dětí přijatých k předškolnímu vzdělávání.³⁶

Nejvyšší možná úplata se určí z objemu nákladů, které jsou vyhláškou určeny negativně (vymezeno, co do nákladů nepatří) a zároveň kogentně (způsobem, který nelze měnit). Jak

³⁴ Stanovisko ombudsmana, 2017, dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/skolstvi/stanovisko-ombudsmana-ke-kriteriim-prijimani-do-materskych-skol.aspx>.

³⁵ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 647

³⁶ RPV pro předškolní vzdělávání, 2016, dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-vseobecne-vzdelavani>,

již bylo zmíněno, ředitel školy nemusí stanovit výši úplaty tu nejvyšší, může se pohybovat pod tímto limitem.³⁷

Osvobození od úplaty

Podle ustanovení § 6 odst. 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, je ředitel školy povinen osvobodit od úplaty zákonného zástupce dítěte v případě:

- Dávek pomoci v hmotné nouzi
- Příspěvku na péči
- Dávek pěstounské péče

Podmínkou úlevy od úplaty je prokázání daných skutečností řediteli MŠ.³⁸

Splatnost měsíční úplaty je podle vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání do 15. dne následujícího kalendářního měsíce. Je možné splatnost domluvit individuálně s ředitelem školy na jiný, pro rodiče vhodnější termín.³⁹

Použití prostředků vybraných jako úplaty za vzdělávání

Školský zákon neupravuje použití takto získaných prostředků a zmocnění k takové úpravě vyhláškou rovněž není zakotveno. Tyto prostředky lze použít tedy i na úhradu výdajů, které jsou hrazeny ze SR (částečná úhrada mzdových nákladů). V souladu s ustanoveních zákona č. 250/200 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, však lze prostředky využít jen na pokrytí nákladů z hlavní činnosti.⁴⁰

³⁷ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 648

³⁸ § 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

³⁹ § 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

⁴⁰ VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*, 2016, str. 651

2.8 Typy mateřských škol

2.8.1 Podle druhu financování

Tyto mateřské školy se od sebe liší zejména jejich zdrojem financování. Cíle a metody výuky by měli být zachovány dle RVP, avšak mezi školkami jsou určité rozdíly. Příkladem může být přístup pedagogů k dětem, kde v soukromých MŠ se mohou učitelé jednotlivým dětem věnovat více, než je tomu tak ve veřejných MŠ. Důvodem je větší kapacita třídy a větší počet dětí na jednoho pedagoga. Podle zřizovatele (a podle druhu financování) se mateřské školy dělí na:

Veřejné mateřské školy

Veřejné MŠ jsou zařizovány státem, krajem, obcí či svazkem obcí na základě školského zákona č. 561/2004 Sb. Tímto zákonem je i upraveno financování státních školek, konkrétně v § 160 upravující financování ze SR, § 161, který upravuje financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky. Kapitálové výdaje VMŠ a provozní výdaje, které nejsou přímými vzdělávacími výdaji, hradí jejich zřizovatelé. Finanční prostředky na přímé vzdělávací výdaje hradí MŠMT. Jedná se zejména o výdaje na platy a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů učitelů a ostatních pracovníků, dále výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, na učební pomůcky, na další vzdělávání pedagogických pracovníků a rovněž na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem VMŠ a kvalitou vzdělávání. Tyto prostředky jsou přidělovány prostřednictvím rozpočtů krajů, a to na základě počtu žáků a stanovených jednotkových výdajů – normativů.⁴¹

Krajský úřad přiděluje objem prostředků (vypočtený vynásobením normativu počtem dětí) VMŠ, které zřizuje, i těm, které zřizují obce. VMŠ mohou z vlastní iniciativy využívat na nákup učebnic a didaktických pomůcek i další finanční zdroje (od sponzorů, prostředky z pronájmu místností apod.). Obce mohou od rodičů vybírat příspěvek na částečnou úhradu

⁴¹ §160 a § 161 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

(podle zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon, § 123). Ředitel VMŠ stanoví výši měsíční úplaty za předškolní vzdělávání na období školního roku.⁴²

Výše měsíční úplaty nesmí přesáhnout 50 % skutečných průměrných měsíčních neinvestičních nákladů vynaložených na jedno dítě. Výši úplaty stanoví ředitel VMŠ a musí být pro všechny děti v příslušném zařízení v jednotlivém druhu provozu na školní rok stejná.⁴³

O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případě dětí se sociálním znevýhodněním, rozhoduje ředitel VMŠ. Osvobozen od úplaty bude zákonný zástupce dítěte, který pobírá sociální příplatek (§20 až 22 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů) nebo fyzická osoba, která o dítě osobně pečuje a z důvodu péče o toto dítě pobírá dávky pěstounské péče (§ 36 až 43 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a tuto skutečnost prokáže řediteli VMŠ.⁴⁴

Vzdělávání v posledním ročníku VMŠ se poskytuje bezúplatně. Rodiče dále přispívají na stravování. Školné se pohybuje zhruba kolem 400 Kč - 1000 Kč/měsíc.⁴⁵

Soukromé mateřské školy rejstříkové

Soukromé mateřské školy rejstříkové (SMŠR) jsou zřizovány církevními nebo jinými právními osobami, jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb na základě školského zákona č. 561/2004 Sb. – vztahuje se tedy na ně školský zákon a s ním související předpisy, přičemž jejich základním definičním rysem je zápis do rejstříku školských právnických osob a s ním související nárok na finanční prostředky. Financování SMŠR upravuje zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon v §162 a podrobněji zákon č. 306/1999 Sb. o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Církevní školy a školská zařízení dostávají státní dotace na provoz

⁴² § 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb.

⁴³ § 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb.

⁴⁴ Typy mateřských škol 2015, dostupné z: <http://www.jakdoskolky.cz/typy-ms/>

⁴⁵ § 123 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

podle normativů ve stejné výši jako školy veřejné. Dotace církevním školám jsou poskytovány podle §7 odst.1 písm. c) zákon č. 218/2000 Sb.⁴⁶

Dotace ze státního rozpočtu dostávají SMŠR z MŠMT prostřednictvím krajských úřadů. Poskytují se k financování neinvestičních výdajů. Výdaje na investice jsou pokrývány ze školného a z jiných soukromých zdrojů. Pro SMŠR činí základní dotace 60 %, zvýšena může být až na 100 %. Podmínkou je průměrné nebo lepší hodnocení školy a poskytuje se podle skutečného počtu dětí.⁴⁷

Školné v SMŠR se pohybuje zhruba v rozmezí 2000–6000 Kč/měsíc při celodenní docházce.

Soukromá zařízení – dětské kluby

Jde o soukromá zařízení, která jsou provozovaná v režimu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, která neposkytují rekreačně-vzdělávací činnosti realizované v rámci výchovy a vzdělávání ve školách, předškolních a školských zařízení zařazených do sítě škol – tyto instituce se řídí při své činnosti pouze obecně platnými právními předpisy. Jde o volnou živnost, případně o vázanou živnost Péče o dítě do 3 let věku v denním režimu.⁴⁸

Poplatek za službu je stanoven na komerční bázi jejím poskytovatelem. Zaměstnavatelé si mohou daňově uznat náklady na provoz vlastního zařízení nebo příspěvku na provoz zařízení zajišťovaného jinými subjekty pro děti zaměstnanců.⁴⁹

Školky jsou bez dotace. Školné v těchto zařízeních se pohybuje zhruba v rozmezí 6000–15000 Kč/měsíc při celodenní docházce.⁵⁰

⁴⁶ Typy mateřských škol, 2015, dostupné z: <http://www.jakdoskolky.cz/typy-ms/>

⁴⁷ Typy mateřských škol, 2015, dostupné z: <http://www.jakdoskolky.cz/typy-ms/>

⁴⁸ § 23 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

⁴⁹ Dětské skupinky nahrazují nedostatek mateřských škol. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19143>

⁵⁰ Domáci: Na nedostatek školek odpověděli poslanci dětskými skupinami, 2014, dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1041769-na-nedostatek-skolek-odpovedeli-poslanci-detskymi-skupinami>.

2.8.2 Podle vzdělávacího programu

Tato kapitola obsahuje pouze výčet MŠ rozdělených podle typu vzdělávacího programu z toho důvodu, že obsah této kapitoly nespadá do náplně bakalářské práce.

Lesní mateřské školy

Lesní mateřská škola (LŠM) je typem mateřské školy, ve které většina aktivit probíhá venku za každého počasí. Řídí se heslem „Není špatné počasí, pouze špatné oblečení“. Výhodou LŠM jsou nižší zřizovací a provozní náklady a důraz na rozvoj dovedností dětí vlastními silami v přímém kontaktu s přírodou. Třídy LMS by měly mít i pozitivní vliv na dětskou imunitu díky častému kontaktu s přírodou.⁵¹

Církevní mateřské školy

Zřizovatelem těchto MŠ jsou registrované církve nebo náboženská společnost, mající oprávnění školky zřizovat. Školky jsou zřízeny na základě školského zákona. Jak sama Katolická církev uvádí, „Děti jsou bohatstvím rodičů, církve i celé společnosti. Jsou zdrojem radosti a skrze ně má lidstvo naději na budoucnost, což předpokládá zodpovědnost, pozornost a vytrvalou péči.“ tak se i k dětem snaží přistupovat. Církevní MŠ se inspiroují prvky výchovy Marie Montessori.⁵²

Mateřská škola Marie Montessori

Tradiční školní prostředí a postupy či osnovy považují jako omezování duševní i fyzické svobody dítěte. Svobodu chápají jako odstranění překážek dítěti, které mu brání přirozenému vývoji. Proto razí motto: „Pomoz mi, abych to dokázal“. Cílem tohoto zařízení je snaha pomoci dítěti rozvíjet se v samostatnou osobu na základně vlastní činnosti a vytvořit mu pro to vhodné podmínky.⁵³

⁵¹ VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza a Dagmar KOZLOVÁ. *Ekoškolky a lesní mateřské školy*, 2012, str. 12

⁵² Vzdělávání. Dostupné z: <http://www.cms-lipenska.cz/vzdelavani.html>.

⁵³ KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2014, str. 220

Daltonské mateřské školy

Cílem daltonské MŠ je vést děti k odpovědnosti na bázi svobody, učit se zacházet s možnostmi volby a nést odpovědnost za výsledek. Žák se rozhoduje dle svého uvážení o své práci, o jeho tempu a učí se spolupracovat s ostatními.⁵⁴

Waldorfské mateřské školy

Základní myšlenky MŠ tkví v lidském vědění. To podle waldorfské pedagogiky nejsou informace, ale zkušenosti, které jsou tělesně vnímaným prožitkem a jsou trvaleji uchovány do vědomí a podvědomí. Informace jsou dle jejich názoru pouze vnějším obsahem lidské paměti, která lehce selhává. MŠ nezastává zákazy a příkazy, děti vychovává principem napodobování. Dítě je aktivní pozorovatel a má potřebu jednat tak, jak vyzoroval u činností dospělého člověka – vychovatele, nebo hledá podobné způsoby.⁵⁵

Mateřské školy začít spolu

Původní program vznikl v USA pod názvem Step by step v 90. letech. Klade důraz na individuální přístup pedagogů k dětem a tím podpořit jejich přirozený vývoj. Pedagogové se v žádném případě nemají pokoušet dítě povahově či jinak změnit, ale nahlížet na něj jako na jedinečnou osobnost. Dále mají za úkol vytvořit tzv. centra aktivit, kde si děti sami vyberou, jaké aktivity se chtějí zúčastnit a daný čas se jí věnovat. Tyto centra mohou být buď ve třídě, ale i ve venkovních prostorech a mohou nabízet porozumění fyzikálnímu světu (pokusy s vodou), sociálním a kulturním informacím (četba příběhů, dramatické hry), logice a matematice (třídění, měření).⁵⁶

⁵⁴ KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*, 2014, str. 224

⁵⁵ About Boulder Waldorf, 2016, dostupné z: <https://boulderwaldorf.com>.

⁵⁶ Začít spolu, 2009, dostupné z: <http://www.alternativniskoly.cz/category/zacit-spolu/>

3 Vlastní práce

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do dvou částí. První část práce si klade za cíl zjistit, zda-li počet míst v mateřských školách na Praze 5 je dostačující z pohledu mladých rodin s dětmi. K vyhodnocení této skutečnosti byla použita metoda dotazníkového šetření. Na vyplňování dotazníků se podíleli rodiče ze tří vybraných MŠ na Praze 5.

Ve druhé části práce bylo zkoumáno, zda vybraná instituce, poskytující předškolní vzdělávání, splňuje podmínky podle školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání. Toho bylo docíleno řízenými rozhovory s personálem, rodiči dětí a přímým pozorováním v terénu školky.

3.1 Vybrané mateřské školy na Praze 5- Smíchov

Městský obvod Prahy 5 tvoří několik jeho městských částí. Je rozdělen do šesti katastrálních území – Smíchov, Košíře, Motol, Radlice, Hlubočepy a také část Jinonic. V městské části Prahy 5 je celkem 21 mateřských škol. Bakalářská práce je zaměřena konkrétně na katastrální území Prahy 5-Smíchov, kde byly pro účely práce vybrány tři mateřské školy- MŠ Peroutkova, MŠ Santoška a MŠ Kořenského. V těchto školách bylo zrealizováno dotazníkové šetření s cílem zjistit, zda kapacity tříd v mateřských školách odpovídají poptávce po nich. Všechny tyto školky jsou veřejnými institucemi a platí tedy pro ně stejné právní předpisy a úpravy.

Z důvodu, že MŠ spadají pod stejný městský obvod, je jejich zřizovatelem ÚMČ Prahy 5. Ten nově, od roku 2017, rozhodl o jednotném on-line přijímacím řízení k předškolnímu vzdělávání. Webová aplikace by měla, podle slov pana starosty MUDr. Klímy, ulehčit administrativu ředitelkám MŠ, zajistit transparentnost přijímání dětí, poskytnutí zpětné vazby městu a jiným orgánům veřejného sektoru a v neposlední řadě zajistit rodičům online přehled o stavu podané přihlášky.⁵⁷

⁵⁷ Aktuality odboru školství: Nový systém zápisu dětí, 2017, dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/dokument/aktuality-odboru-skolstvi/212227-novy-system-zapisu-deti-do-materskych-skol>

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ jsou jednotná pro celý městský obvod Prahy 5. Snaží se o eliminaci diskriminace a zohledňují školskou politickou koncepci. Celkem je stanoveno pět kritérií, které jsou obodovány podle stupně důležitosti daného kritéria. Po součtu všech bodů jsou přijaty ty děti, jejichž počet získaných bodů je co nejvyšší.⁵⁸

Stanovená kritéria pro přijetí na rok 2017 jsou:

- Věková skupina (max. 340 bodů)
- Trvalý pobyt nebo bydliště dítěte (max. 240 bodů)
- Každodenní docházka dítěte (max. 40 bodů)
- Sourozenec (max. 10 bodů)
- Den věku dítěte v roce (0,02 bodů za každý den věku dítěte po druhých narozeninách, za každý den k 31.8. 2017)⁵⁹

Do mateřských škol jsou přijímány děti starší 3 let. V případě nenaplnění tříd dětmi splňující daná kritéria, mohou být k předškolnímu vzdělávání přijaty děti mladší. Za situace rovnosti bodů více dětí při plné kapacitě, se přistupuje k losování o přijetí za přítomnosti ředitele školy, zástupce rodičů a zástupce zřizovatele školy. Stále však podle školského zákona platí, že ředitel školy rozhoduje sám o přijetí či nepřijetí k předškolní výchově.

3.1.1 MŠ Peroutkova

Zřizovatelem mateřské školy je ÚMČ Prahy 5. Školka se nachází v klidné vilové čtvrti, asi 6 minut od centra Anděl. Jedná se o třípodlažní budovu, která byla v roce 2013 zcela zateplena a nově zrekonstruována za finanční prostředky městské části Prahy 5. Rekonstrukcí si prošel i interiér školy, příkladem jsou nové toalety ve třídách a nová výmalba.

Škola disponuje čtyřmi třídami, které jsou rozděleny podle věku dětí. Třídy jsou tedy heterogenní a jsou naplněny do počtu 26 dětí. Na každou třídu spadají dvě učitelky.

⁵⁸ Přijímací řízení, 2016, dostupné z: <http://zapisdoms.praha5.cz/>

⁵⁹ Přijímací řízení, 2016, dostupné z: <http://zapisdoms.praha5.cz/>

Všechny třídy pracují podle školního vzdělávacího programu „Svět je velký, najdu se v něm“, který je odvozen od RVP PV z roku 2016. Škola se inspiruje alternativní výukou „Step by step“. To znamená, že škola je otevřená rodičům a snaží se tak o spolupráci s nimi. Její filozofií jsou šťastné a spokojené děti.⁶⁰

Provoz mateřské školy je každý všední den od 7-17 hodin. Stravování je zajištěno ve školní jídelně, která je součástí budovy. Cena za celodenní stravování, zahrnující přesnídávku, oběd a svačinu, je dána dle věku dítěte:

- 3-6 let – celodenní stravování vyčísleno na 33 Kč
- 7 let – celodenní stravování vyčísleno na 36 Kč⁶¹

Přijímací řízení na školní rok 2015/2016

Žádost o přijetí k výuce podalo celkem 105 uchazečů. Všechny děti spadaly do městského obvodu Prahy 5. Přijato k výuce bylo celkem 47 z nich. Důvody nepřijetí zbylých dětí MŠ nezveřejnila.⁶²

3.1.2 MŠ Kořenského

Mateřská škola se nachází ve čtyřpodlažní budově v centru Smíchova. Využívá svou polohu k zajištění zajímavého programu pro všechny děti, které školku navštěvují. V okolí se nachází rozhledna Petřín, kostel sv. Václava, zahrady Kinských aj. Provozní doba mateřské školy je každý všední den od 6:45- 18 hodin.⁶³

Škola spravuje celkem čtyři třídy, které jsou si věkově podobné, tzn. homogenní. Třídy jsou tedy rozděleny na mladší a starší děti, a jsou naplněny do počtu 27 dětí. Na každou třídu spadají 2 učitelé. Strava je zajištěna v prostorách školní kuchyně.⁶⁴

⁶⁰ Obecné informace, 2015, dostupné z: <http://www.msperoutkova.cz/>

⁶¹ Školné, 2016, dostupné z: <http://www.msperoutkova.cz/skolne>

⁶² Výroční zpráva, 2016, dostupné z: <http://www.msperoutkova.cz/>

⁶³ Mateřská škola, 2016, dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/>

⁶⁴ Mateřská škola, 2016, dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/>

Všechny třídy pracují podle vlastního školního vzdělávacího programu „Svět očima dětí“, který se nesnaží vzít dětem jejich dětský pohled na svět. Tento program se soustřeďuje na všechny složky lidské osobnosti (bio-psycho-sociální oblasti). Cílem mateřské školy je dovést dítě k samostatnosti, nebojácnosti vyjádřit svůj názor a bezproblémově komunikovat s okolím. Zajímavostí této MŠ je vlastní sauna podporující imunitu, kterou děti využívají v chladných měsících.⁶⁵

Přijímací řízení za školní rok 2015/2016

Celkový počet dětí, ucházející se o přijetí do MŠ, čítal 56 dětí ze spádového obvodu a 5 dětí z jiného kraje. K výuce bylo přijato celkem 40 uchazečů. Jak uvedla mateřská škola ve své výroční zprávě za rok 2016, důvodem nepřijetí zbylých uchazečů byl nízký věk, nespádovost jejich bydliště do MŠ a nedostatečná kapacita tříd. Děti, které potřebovaly umístit (děti v předškolním věku), byly dodatečně přijaty po zápisu.

Ve školním roce MŠ neevidovala žádné podané odvolání.⁶⁶

3.1.3 MŠ Santoška

Mateřská škola je umístěna v krásném prostředí parku Santoška. Tento prostor škola hojně využívá pro své aktivity s dětmi. Kapacita MŠ je 100 dětí a provozuje čtyři třídy, které mají po 25 žácích. Na každou třídu spadají 2 učitelé. Provozní doba školy je každý všední den od 6:30-17 hodin. Stravování je zajištěno v prostorách ZŠ Santoška, umístěné přibližně 100 m od budovy mateřské školy.

Filozofií MŠ je napomáhat rozvíjení dětí ve zdravě sebevědomou osobnost cestou přirozené výchovy a akceptování jejich individuálních zájmů a potřeb. Všechny třídy pracují podle školního vzdělávacího programu „Jak na zámečku objevujeme svět“. Metodu

⁶⁵ Dokumenty MŠ: Školní vzdělávací program – Svět očima dětí, 2016, dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/dokumenty/>

⁶⁶ Dokumenty MŠ: Výroční zpráva 2016/2017, dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/dokumenty/>

výuky koncipují do vyváženého poměru spontánních a řízených aktivit. Vzdělávání je uskutečněno ve všech činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou.

Úplata za předškolní vzdělávání v MŠ Santoška je stanovena ve výši 700 Kč za měsíc.⁶⁷

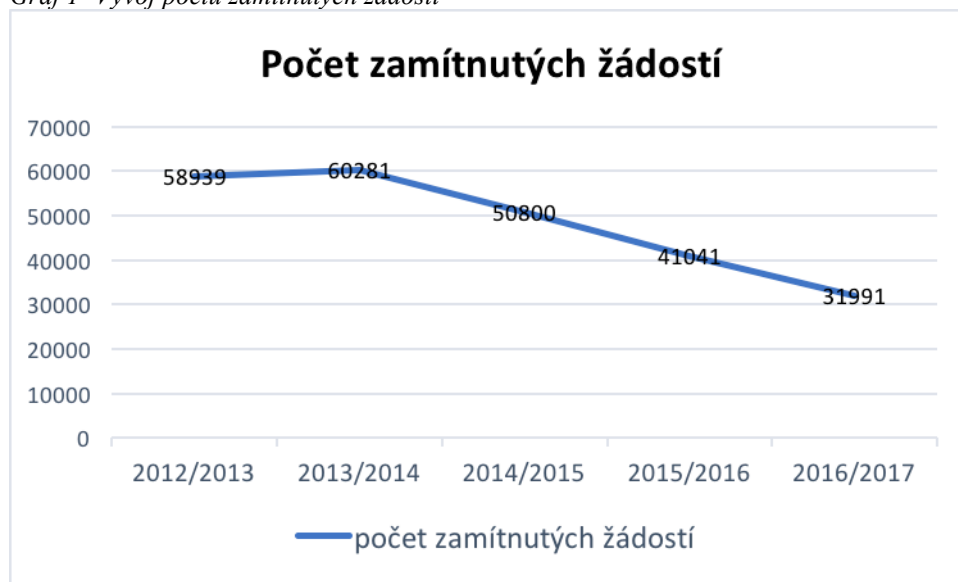
Přijímací řízení za školní rok 2015/2016

O přijetí k předškolnímu vzdělávání do MŠ Santoška žádalo 75 uchazečů. Všichni uchazeči spadali pod MČ P5. K výuce bylo přijato celkem 37 z nich. MŠ Santoška ve své výroční zprávě za rok 2016 uvedla jako důvody nepřijetí zbylých dětí nedostatečnou kapacitu školy, věk dítěte a také „nenačkovanost“ dítěte. Škola evidovala tři podaná odvolání u dětí mladších tří let. K výuce přijata nebyla.⁶⁸

3.2 Vývoj počtu zamítnutých žádostí k předškolní výuce

Dříve, než bude zpracováno vlastní dotazníkové šetření, zde bude nastíněna situace počtu zamítnutých žádostí k předškolní výuce za posledních 5 let. K sestavení daného grafu byly použity sekundární údaje ze statistické ročenky MŠMT.

Graf 1- Vývoj počtu zamítnutých žádostí

Zdroj: zpracováno autorem podle statistické ročenky MŠMT

⁶⁷ Školní vzdělávací program, 2016, dostupné z: <http://santoska.cz/skolni-vzdelavaci-program-ms>.

⁶⁸ Výroční zpráva školy, 2015, dostupné z: <http://santoska.cz/vyrocnizprava/item/2396-vyrocnizprava-2015-16>

Z grafu je patrné, že mezi školním rokem 2012/2013 a 2013/2014 je zaznamenán mírný nárůst počtu nepřijatých dětí k předškolní výuce do veřejné MŠ. Od školní roku 2013/14 má však uvedený graf trvale klesající tendenci a lze vidět, jak se každým rokem počet zamítnutých přihlášek snižuje. V předchozím školním roce zamítnuté přihlášky klesly od roku 2013/14 až o polovinu.

Důvodem tohoto náhlého poklesu mezi školním rokem 2013/14 a 2014/15 byl schválený záměr MŠMT na rozšíření kapacit mateřských a základních škol. Po schválení tohoto záměru se přihlásilo celkem 533 projektů za necelých 7 971 536 667 Kč. MŠMT se podařilo vyčlenit 300 mil., které byly použity na uspokojení desítek projektů. Projekty, které nebyly uspokojeny ministerstvo doporučilo na fondy ministerstva financí a fond EU, konkrétně na IROP, ve kterém bylo k dispozici až 12 mld. korun.⁶⁹

3.3 Dotazníkové šetření

Jak již bylo v úvodu nastíněno, jedním z cílů bakalářské práce je zanalyzovat současnou problematiku přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání na Praze 5- Smíchov. Ke zjištění aktuálního stavu dané problematiky byl vybrán tzv. reprezentativní vzorek populace, kterého se dané téma týká, tj. rodiče dětí, kteří podávali přihlášku do MŠ ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017. Proto bylo osloveno a požádáno 6 mateřských škol z této oblasti, zda by se průzkumu nezúčastnily. Na žádost reagovaly pouze 3 mateřské školy – MŠ Peroutkova, MŠ Santoška, MŠ Kořenského. Metodou výzkumu bylo zvoleno dotazníkové šetření.

Dotazníky obsahovaly celkem 11 otázek, z toho 1 z nich byla otevřená a nepovinná. Otázky směřovaly na aktuální věk dítěte, zda rodiče dětí měli či neměli problémy s přijetím dítěte do MŠ, jaké byly uvedené důvody ředitele školy k nepřijetí, v kolika letech bylo dítě k výuce přijato a zda navštěvuje preferovanou MŠ. Dále se v dotazníku objevily

⁶⁹ MŠMT vyhlásilo další kolo výzvy na rozšíření kapacit MŠ a ZŠ, 2014, dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-vyhlasil-dalsi-kolo-vyzvy-na-rozsireni-kapacit-ms-a-zs>.

otázky přímo na navštěvovanou mateřskou školu- jak je vzdálená od místa bydliště rodiny, byla položena otázka o výši měsíčních finančních nákladů spojené s předškolním vzděláváním v MŠ a hodnocení spokojenosti dané instituce. Poslední dvě otázky se zabývaly problematikou dostupnosti MŠ, a to konkrétně jak by rodiče dětí zhodnotili aktuální situaci s umístěním dítěte do veřejné MŠ. Protože dotazník obsahoval pouze základní otázky ve smyslu zjistit stanovený cíl, byla poslední otázka volná a nepovinná. Rodiče dětí zde měli prostor pro vyjádření se k celé situaci předškolního vzdělávání celkově.

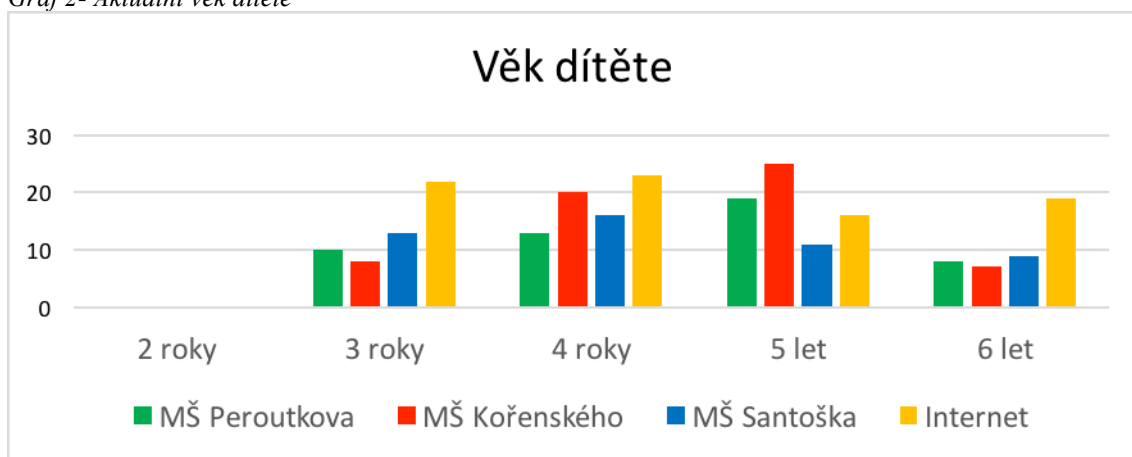
Bylo vytištěno celkem 250 kusů dotazníků a rozdáno do MŠ Peroutkova, Kořenského a Santoška v poměru 84:83:83 kusů. Jejich návratnost nebyla přirozeně stoprocentní, avšak předčila očekávání. Největší návratnost byla zaznamenána v MŠ Kořenského, kde se podařilo pedagogickému sboru vybrat od rodičů až 72,29 % dotazníků zpět. V MŠ Peroutkova se vybralo zpět 59,5 % dotazníků a v MŠ Santoška učitelky vybraly celkem 59 % dotazníků zpět. Navzdory tomu, že návratnost dotazníků byla poměrně vysoká, počet respondentů nebyl dostačující. Proto byl zvolen další postup získávání dotazníků – dotazování přes internetové rozhraní. Dotazníky byly vytvořeny na internetovém portálu www.survio.cz a skrze internetový odkaz umístěny na sociální síť Facebook, konkrétně do vytvořených skupin Prahy 5 („Maminky z Prahy 5“, „Školky a školy P5“). Díky licenčnímu omezení použití systému [survio.cz](http://www.survio.cz) se ze 148 vyplněných dotazníků nakonec mohlo použít pouze 100 dotazníků.

Dohromady bylo tedy shromážděno 259 dotazníků a odpovědi na otázky jsou jednotlivě zpracovány do přehledných grafů. Výsledky odpovědí v grafech jsou uváděny v počtech.

3.3.1 Aktuální věk dítěte

První otázka v dotazníku, zaměřená na aktuální věk dítěte, měla za úkol zjistit věkovou strukturu v mateřských školách. To pomohlo k seznámení se se stavem dětí v jednotlivých MŠ, jaké věkové skupiny dané školy navštěvují. Níže zpracovaný graf zjištěnou věkovou strukturu popisuje následovně:

Graf 2- Aktuální věk dítěte

Zdroj: zpracováno autorem

Z grafu je patrné, že do mateřských škol docházejí děti ve věku 3 až 6 let. Největší zastoupení mají dle zjištěných responzí děti ve věku 5 let. Z vybraného vzorku respondentů nenašla zastoupení skupina dětí ve věku 2 let i přes to, že školský zákon dovoluje přijímat i děti dvouleté. Tato skutečnost je dána především tím, že při přijímání dětí k výuce se dle zákona musí dát přednost dítěti staršímu, či dítěti v předškolním věku. Stanovené priority MŠMT pro rok 2017 si dávají za úkol zajistit výuku i pro onu skupinu dětí, která se nyní ve školkách objevuje zřídka.

3.3.2 Přijetí k výuce na základě první podané přihlášky

Cílem této otázky bylo nastínit problematiku přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání. V předcházejících letech se dychtivě řešil problém přijímání dětí do mateřských škol, a to z důvodu jejich nedostatku, nedostatečné kapacity tříd či z důvodu přehnaných kritérií pro přijetí dítěte k výuce. Tato otázka měla poukázat na řešení daného problému v současné době, zda MŠMT či kraje daný problém řeší a snaží se o co největší příznivé změny.

Graf 3- Přijetí dítěte k výuce

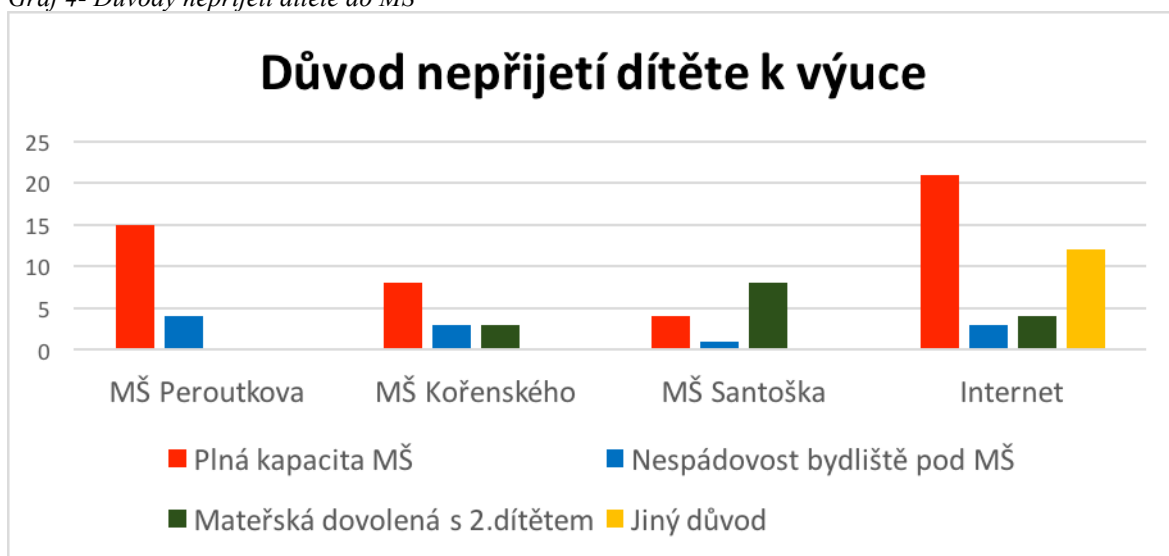
Zdroj: zpracováno autorem

Odpovědi respondentů jasně ukazují na to, že situace z předcházejících let je mnohem přívětivější než v minulosti, kdy v důsledku populačně silného ročníku byly MŠ až o 50 % přeplněny. V současné době, dle uvedených responzí, 65,6 % rodin nemá sebemenší problémy s přijetím dítěte k výuce hned napoprvé. Důvodem tohoto stavu jsou především rozšířené prostory MŠ a tím i jejich vyšší kapacita.

3.3.3 Důvody nepřijetí dítěte do MŠ

Tato podotázka doplňuje předešlou otázku týkající se přijetí dítěte k výuce na základě 1. podané přihlášky a zaměřuje se na rodiny dětí, které nebyly přijaty do MŠ napoprvé.

Graf 4- Důvody nepřijetí dítěte do MŠ

Zdroj: zpracováno autorem

Respondenti z MŠ Peroutkova, Kořenského a ze sociální webové stránky Facebook uvedli, že příčina nepřijetí dítěte tkvěla v plné kapacitě dané instituce, konkrétně tak uvedlo 55,8 % z celkového počtu dotazovaných.

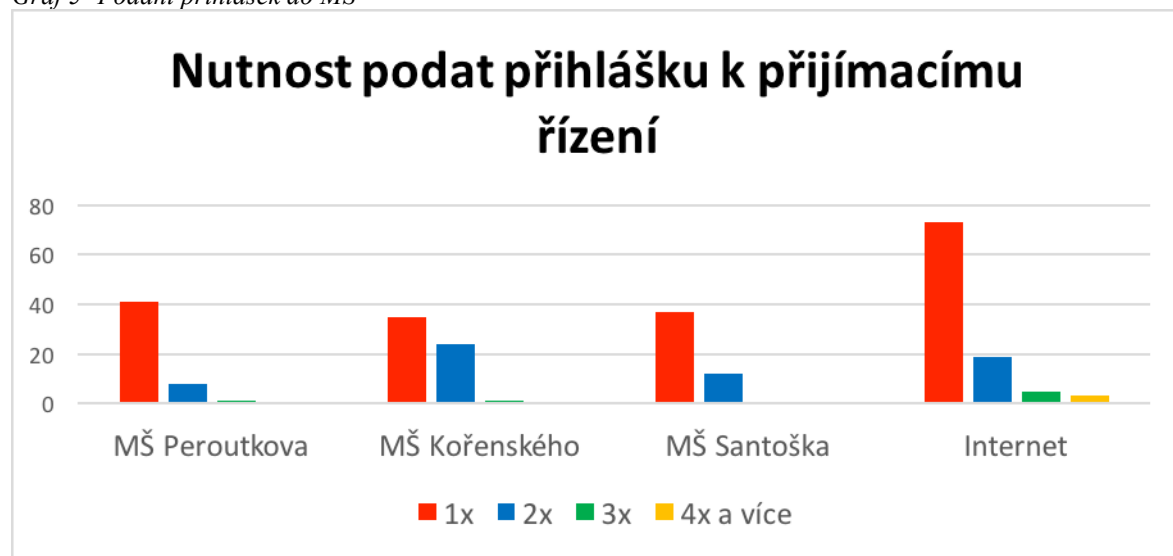
MŠ Santoška zaznamenala nejvíce odpovědí týkající se mateřské dovolené (celkem tak uvedlo 61,54 % dotazovaných), která bránila přijetí dětí k předškolní výuce. Tento důvod je však sporný. Pracující matky naopak v dotazníku dále uváděly, že problémem, který zaznamenaly v této problematice je fakt, že MŠ přijímají děti matek na MD a na jejich děti již nevystačí kapacita tříd.

Dále uvedlo necelých 14 % dotazovaných tzv. „jinou odpověď“. Tato odpověď byla otevřená a respondenti tak uváděli jiné důvody, než byly v dotazníku nabízeny. Z dvanácti těchto odpovědí uvedlo celkem 75 % respondentů jako odpověď „nízký věk dítěte“. Byla však zaznamenána i odpověď typu „dítě nebylo očkováno“. Tato skutečnost se zahrnuje do pravomocného stanoveného kritéria Zdravotního stavu dítěte a je žádoucí, aby byli do MŠ přijímány pouze ty děti, které povinným očkováním již prošly. Dalším uvedeným důvodem bylo např. stěhování, které z dvanácti respondentů uvedli dva rodiče.

3.3.4 Kolikrát byla podána přihláška do MŠ

Další otázka byla zaměřena opět na celý vzorek respondentů, ale jejím hlavním účelem bylo zjištění, kolikrát museli podat přihlášku do MŠ ty rodiny, které byli v minulém přijímacím řízení odmítnuti.

Graf 5- Podání přihlášek do MŠ

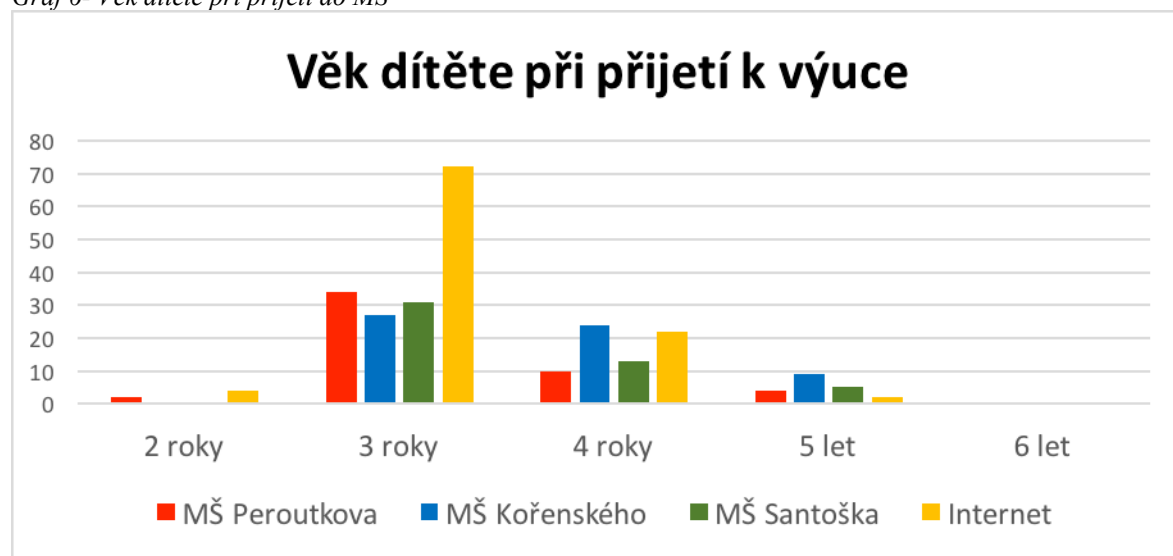
Zdroj: zpracováno autorem

Jednou podané přihlášky v této otázce příliš velkou roli nehrály. Jak již bylo výše nastíněno, hlavním cílem onoho dotazu bylo zjištění, jak moc velký problém měli rodiny s přijetím dítěte k předškolnímu vzdělávání v dalším školním roce. Problematickou situaci měly nastítnit opakovaně podávané přihlášky do mateřských škol. Jak lze z grafu vidět, nepřijetí dítěte se týkalo povětšinou pouze předešlého školního roku. Autorka práce vychází z faktu, že 86,3 % dětí respondentů (z celkového počtu respondentů, podávajících přihlášku znovu), bylo přijato na základě 2. podané přihlášky. Pouhých 13,69 % dotazovaných uvedlo nutnost podat přihlášku k předškolnímu vzdělávání 3x a více.

3.3.5 Věk dítěte při přijetí do MŠ

Otázka na věk dítěte se již v dotazníku vyskytla. Tato otázka však na stáří dítěte nahlíží z jiné stránky věci. Uvedený dotaz směřuje k věku, ve kterém bylo dítě k výuce přijato. Neudává tedy věkovou strukturu dětí v MŠ.

Graf 6- Věk dítěte při přijetí do MŠ

Zdroj: zpracováno autorem

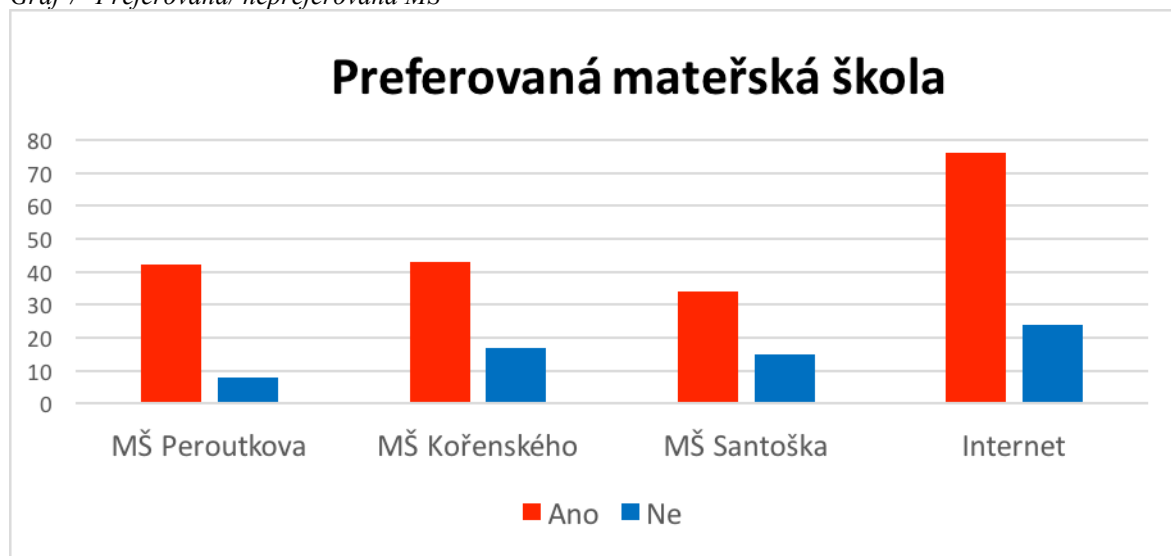
Z grafu je patrné, že z celkových 259 responzí bylo 164 dětí, tj. 63,32 %, ve věku 3 let přijato do MŠ. Tento fakt pomalu vytrácí současné mýty o předškolním vzdělávání, které tradují, že do MŠ jsou přijímány povětšinou děti v předškolním věku.

MŠ Peroutkova v minulém školním roce, jako jediná, přijala k výuce děti ve věku 2 let. Taková skutečnost je dána tím, že MŠ při přijímání dětí v daném školním roce maximálně nenaplnila třídy všemi přihlášenými dětmi splňující kritéria pro přijetí, a tak mohla také přijmout i tyto dvouleté ratolesti. Takovou zkušenost měli dále 4 respondenti, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření skrze internetové rozhraní.

3.3.6 Vybraná MŠ

V pořadí 6. otázka směřovala na konkrétní mateřskou školu, kam dítě dochází. Cílem bylo zjistit, zda dítě bylo přijato právě tam, kam rodiče chtěli, tedy do jimi preferované mateřské školy.

Graf 7- Preferovaná/ nepreferovaná MŠ

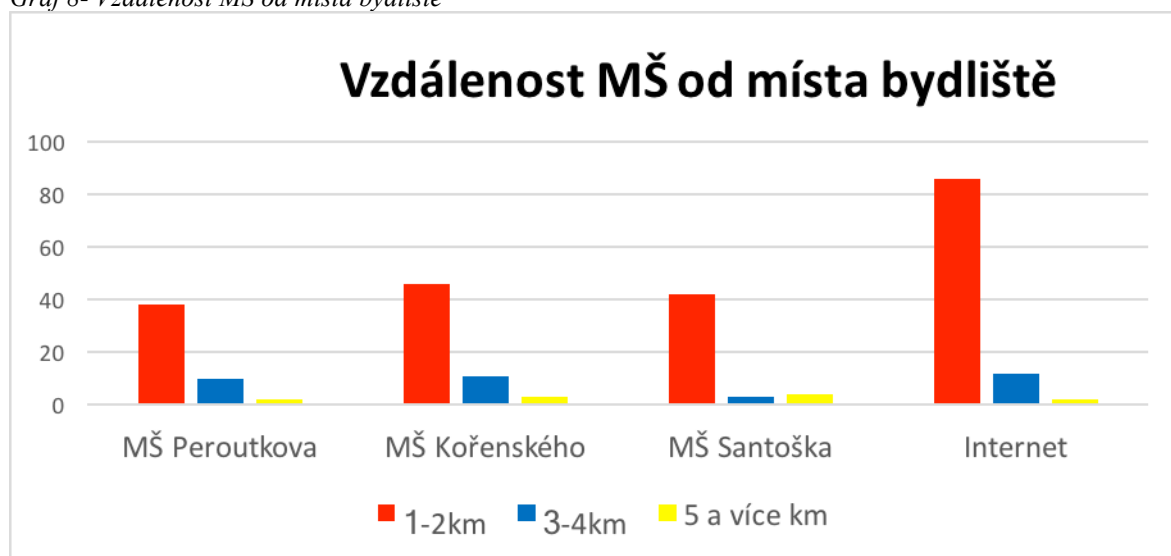
Zdroj: zpracováno autorem

Výsledkem je 75,28 % rodin z celkového počtu 259 respondentů, jejichž dítě se dostalo do MŠ, kterou preferovali. V MŠ Kořenského a Santoška se však vyskytuje poměrně dost dětí (celkem 32, tj. 12,35 % z celkového počtu dotazovaných), které MŠ nepreferovali.

3.3.7 Vzdálenost MŠ od místa bydliště

Tato otázka je víceméně spjata s předchozí otázkou zajímavější se o preferovanost MŠ. Jejím účelem je nastínění skutečnosti, jak vzdálená je daná instituce od místa bydliště rodin s dětmi.

Graf 8- Vzdálenost MŠ od místa bydliště

Zdroj: zpracováno autorem

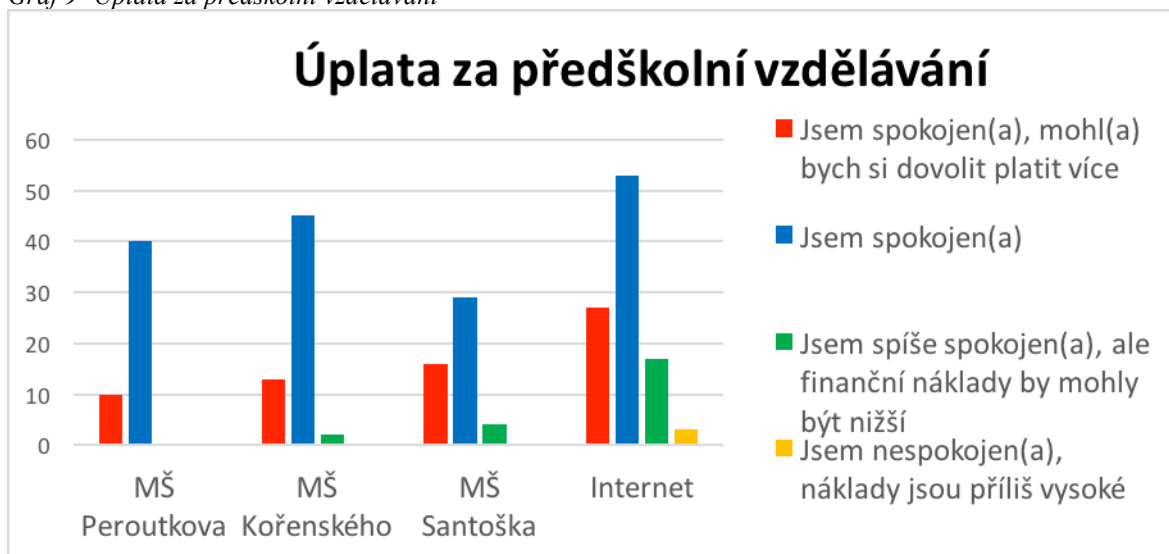
Odpovědi respondentů z jednotlivých zkoumaných MŠ ukázaly, že více než 81 % rodin má bydliště v blízkosti své MŠ, tzn. do 2 km.

V MŠ Peroutkova, Kořenského a ze sociální stránky Facebook však lze nalézt i ty, kteří do školky dojíždění ze vzdálenosti 3-4 km. Celkem se tato hodnota vyšplhala k 13,9 %. Pouhá skupinka respondentů, tj. 4,25 %, uvedla, že MŠ je od místa jejich bydliště vzdálená 5 a více km.

3.3.8 Měsíční finanční náklady MŠ

Jak již bylo v teoretické části práce uvedeno, předškolní vzdělávání je spjata také s finančními náklady, které hradí rodiče dětí. Výši měsíčních nákladu stanoví sám ředitel školy. Daná otázka se tedy ptá, zda jsou rodiče spokojeni s touto výší, či se jim zdá výše měsíční úplaty příliš vysoká.

Graf 9- Úplata za předškolní vzdělávání

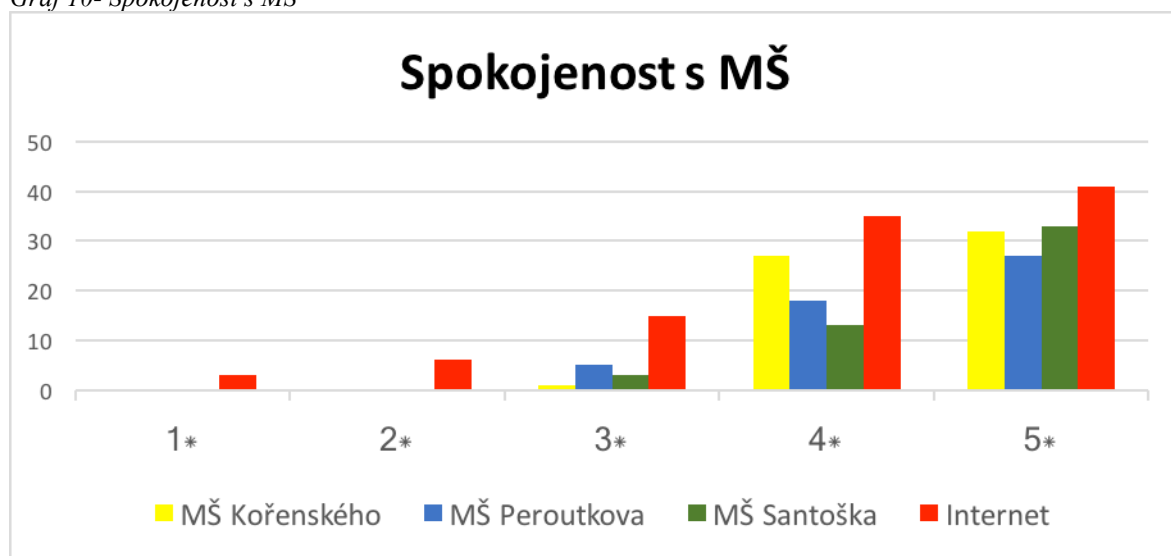
Zdroj: zpracováno autorem

Nejvíce spokojeni s výší měsíční úplaty za předškolní vzdělávání jsou respondenti zapojení do dotazníkové šetření v MŠ Peroutkova. Všechny 50 dotazovaných uvedlo, že jsou s výší měsíční úplaty spokojeni. Celkem 10 % z nich by bylo ochotno zaplatit vyšší měsíční náklady, než které MŠ má. Respondenti z ostatních MŠ a ze sociální sítě Facebook s výší úplaty povětšinou souhlasí, ale objevují se mezi kladnými názory i takové, že měsíční úplata za předškolní vzdělávání by mohla být nižší.

3.3.9 Spokojenost s MŠ

Daná otázka má za úkol vyhodnotit spokojenost rodičů, ale i dětí s jejich MŠ. Respondenti přidělovali počet hvězdiček (*), a tím určovali kvalitu služeb, které MŠ poskytuje jejich dětem. Je potřeba zmínit, že čím větší počet hvězdiček, tím lepší udělené hodnocení.

Graf 10- Spokojenost s MŠ

Zdroj: zpracováno autorem

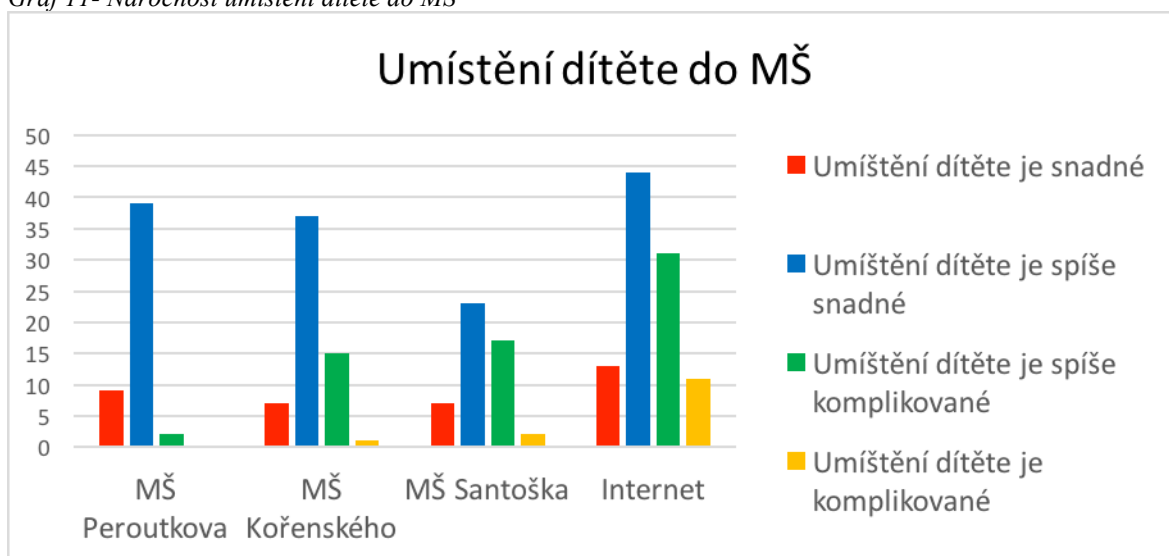
Z odpovědí, které se přehledně zpracovaly do grafu, lze odvodit, že rodiče dětí hodnotí všechny uvedené MŠ spíše kladně. Je zřejmé, že výuka probíhá dle představ rodičů a děti jsou v dané MŠ velmi spokojené.

3.3.10 Umístění dítěte do MŠ

V předposlední otázce měli respondenti za úkol shrnout obtížnost umístění dítěte do veřejné MŠ. Otázka byla uzavřená a dotazovaný vzorek měl na výběr ze 4 odpovědí. Uvedené odpovědi jsou zobrazeny v následujícím grafu.

Z celého reprezentativního vzorku 69,38 % lidí uvedlo, že vnímá umístění dítěte jako nekomplikované. Z tohoto počtu se 25,17 % dotazovaných přiklání ke skutečnosti, že umístit dítě do MŠ je bezproblémové a snadné. Celkem 30 % dotazovaných se shodlo na tom, že umístit dítě do veřejné MŠ není úplně lehká záležitost. Z doplňujících komentářů, které do dotazníku respondenti psali, důvodem označení této odpovědi byl fakt, že nebyli přijati na základě 1. podané přihlášky, či podávali velké množství přihlášek najednou a byli přijati pouze do jedné z nich.

Graf 11- Náročnost umístění dítěte do MŠ

Zdroj: zpracováno autorem

3.3.11 Volná, doplňující otázka

Poslední otázka byla volná a nepovinná. Mohl se k ní vyjádřit každý, kdo měl na srdci nějaký svůj poznatek, se kterým se chtěl podělit na dané téma. Z celkových 259 respondentů odpovědělo celkem 36 z nich. Všechny odpovědi rodičů jsou k nahlédnutí v příloze bakalářské práce.

Zaznělo zde několik zajímavých názorů. Rodiče se většinou shodovali v tom, že přístup pedagogů ve veřejných MŠ není úplně takový, jaký si představují:

- „Myslím, že ve státních MŠ by se mohl zlepšit přístup učitelek k dětem – více se dětem věnovat a vést je. Nejdříve má člověk radost, že se dítě vůbec dostalo, ale pak bohužel zjistí, zda není lepší si o něco připlatit a dát dítě do soukromé.“
- „Uvítala bych ve školkách více péče o děti s láskou.“
- „Víc učitelů, aby byla možnost více se věnovat dětem, a ne je jenom hlídat!!“

Tento fakt může být brán jako negativní vedlejší účinek navyšování kapacity tříd ve MŠ, či nová výstavba MŠ. Jak někteří uvedli, nynější přístup pedagogů není takový, jaký byl dříve. Navyšování kapacity tříd opravdu nestačí a je za potřebí tento fakt brát v potaz pro následující školní roky.

3.4 Analýza vybrané instituce

Dalším stanoveným cílem této bakalářské práce byla analýza vybrané instituce poskytující předškolní vzdělávání. Autorka si dala za úkol zjistit, zda zvolená MŠ plní své veřejné poslání, tj. poskytuje kvalitní péči o děti a zároveň poskytuje řádnou výuku, i zda má pro svůj provoz dostatek finančních prostředků. Metodou výzkumu zde byly zvoleny polostandardizované rozhovory s personálem a s rodiči dětí. Rozhovory autorka navíc doplnila metodou přímého pozorování v terénu, což jí umožnilo odpovědi, získané rozhovorem, potvrdit. Byla navázána spolupráce s rodinnou školičkou U Veselé mašinky, která umožnila stanovený záměr zrealizovat.

3.4.1 Rodinná školička U Veselé mašinky

Rodinná školička U Veselé mašinky je soukromým zařízením, které je provozováno v rámci živnostenského zákona, konkrétně volnou živností Mimoškolní výchova a vzdělávání. V případě vázané živnosti je za potřebí také odborná způsobilost k výkonu povolání. (všeobecné sestry, sociální pracovník).

Tento typ MŠ není zapsán v rejstříku škol, tudíž nespadá pod MŠMT, nemusí se řídit školským zákonem a nejsou jim určeny žádné dotace. Řídí se podle obecně platných právních předpisů. Všechny náklady s pojené s provozem tohoto typu MŠ hradí jejich zřizovatel (živnostník).

Charakteristika mateřské školy

Veselá mašinka byla založena v červnu 2015 dvěma nynějšími ředitelkami, které se starají o chod celé školky. Je umístěna v lokalitě Praha 5- Jinonice, nedaleko stejnojmenné zastávky metra. MŠ se nachází v prostorách rodinné vily, kterou si pro svůj účel ředitelky školky pronajímají. V blízkosti MŠ se nachází rozlehlý park Vidoule. Kapacita školky je 12 dětí, o které vždy pečují 2 kvalifikované vychovatelky. Poskytují vzdělávání dětem již

od 24 měsíců do 6 let, a proto vytvořená třída či skupina dětí je heterogenní. Průměrný věk dětí v MŠ je 2,5 roku.⁷⁰

Jejich filosofií je rozvíjení zdravé osobnosti dětí v klidném rodinném prostředí a směřování k tomu, aby se děti v prostorách MŠ cítily co nejvíce šťastně. Cílem je umožnit vzdělávání dětem již v útlém věku a řádně je připravit na přesun do veřejné MŠ, kde se pedagogové tolik nezaměřují na každé dítě zvlášť. Dalo by se říci, že rodinná školička U Veselé mašinky slouží jako předstupeň veřejné MŠ se silným individuálním přístupem ke každému dítěti.⁷¹

Provoz mateřské školy

Jak již bylo řečeno, MŠ je soukromým zařízením bez jakéhokoliv nároku na dotace. Všechny náklady spojené s provozem školy si hradí provozovatelé sami, tj. ze stanoveného školného. Docházka do MŠ je samozřejmě zpoplatněná (ceník je k dispozici v příloze) a rodiče dětí jsou dle smlouvy vázáni za nabízené služby zaplatit. Výše školného je závislá na smluvené docházce dítěte. Ta může být jak pravidelná, dána pevnou měsíční úplatou, tak nepravidelná, která je účtována za den.⁷²

Stravování je zajištěno externí společností Mosaica Catering, která se přímo specializuje na přípravu jídel pro předškolní děti. MŠ dbá na zdravou a pravidelnou stravu dětí a pravidelný pitný režim.

Náklady spojené s provozem mateřské školy

Mateřská škola bohužel nezpracovává žádné výroční zprávy, které by pomohly lépe vykreslit skutečnost nákladů a výnosů spojených s provozem. Nicméně ředitelky MŠ byly ochotné a autorku práce seznámily se základními měsíčními náklady a výnosy na základě

⁷⁰ Úvod: O školičce, 2015, dostupné z: <http://www.veselamasinka.cz/o-skolicce/>

⁷¹ Úvod: O školičce, 2015, dostupné z: <http://www.veselamasinka.cz/o-skolicce/>

⁷² Ceník, 2017, dostupné z: <http://www.veselamasinka.cz/cenik/>

jejich vydaných a přijatých faktur. Tyto informace byly pro přehlednost zpracovány do tabulky.

Tabulka 1- Náklady a výnosy instituce (leden 2017)

Výnosy				Náklady			
	Počet	Částka	Celkem		Počet	Částka	Celkem
Celodenní docházka	6	8 540 Kč	51 240 Kč	Nájem	1	5 000 Kč	5 000 Kč
Polodenní docházka	6	6 340 Kč	38 040 Kč	Energie	1	4 400 Kč	4 400 Kč
				Mzdy učitelé	2	26 800 Kč	53 600 Kč
				Mzdy ostatní	2	5 000 Kč	10 000 Kč
				Obědy	240	50 Kč	12 000 Kč
				Ostatní strava	240	15 Kč	3 600 Kč
				Ostatní náklady	1	680 Kč	680 Kč
Celkem výnosy			89 280 Kč	Celkem náklady			89 280 Kč

Zdroj: zpracováno autorem na základě přijatých a vydaných faktur MŠ

Aby bylo možné rozhodnout, zda vybraná instituce má pro svůj provoz dostatek finančních prostředků, byla provedena analýza měsíčních výnosů a nákladů instituce. Jedinými výnosy sledované instituce jsou platby školného. Do školky v uvedeném měsíci chodilo celkem 12 dětí, z toho 6 dětí celodenně a 6 dětí pouze dopoledne.

Strana nákladů je rozsáhlejší. Hlavním typem nákladů jsou mzdové náklady, ve školce jsou 2 učitelky (zároveň majitelky) na plný úvazek a další dvě pomocnice na částečný úvazek (úklid, dohlídání dětí při akcích, vycházkách). Druhou největší skupinou nákladů jsou nájem prostor a platba za energie (teplo, elektřina, vodné a stočné). Třetí důležitou položkou jsou náklady na stravu (obědy, přesnídávky a svačiny, pitný režim). Zbylé náklady tvoří nákup pomůcek a spotřebního materiálu pro provoz školky.

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že výnosy a náklady zkoumané instituce jsou v rovnováze a školka tedy má dostatek prostředků na svůj provoz.

3.4.2 Polostandardizované rozhovory s personálem a klienty

Prvním krokem k provedení analýzy vybrané instituce byly zvoleny polostandardizované rozhovory s personálem a klienty. Tento typ rozhovoru slouží ke sběru primárních informací. Může se skládat ze strukturovaných otázek (jasně položené

otázky a není možno je nijak upravovat, měnit jejich pořadí), ale i z nestrukturovaných (lze je doplňovat podotázkami, měnit pořadí).

Pro účely zjistit, zda-li MŠ plní své veřejné poslání, bylo zvoleno 5 otázek položených majitelkám zvolené instituce a 5 otázek, které byly pokládány klientům MŠ, čili rodičům dětí. Otázky byly směřovány zejména na MŠ U Veselé mašinky a celkem bylo provedeno 13 rozhovorů: 2 rozhovory s ředitelkami MŠ a 11 rozhovorů s rodiči.

Rozhovory byly se souhlasem všech zúčastněných nahrávány na diktafon mobilního telefonu, respondenti byli obeznámeni s jejich anonymizací a s účelem sběru těchto dat. Odpovědi respondentů jsou v textu citovány přesně tak, jak daná odpověď zněla.

3.4.2.1 Rozhovory s personálem

Rozhovory probíhaly v budově školky za přítomnosti obou ředitelek (vychovatelek) současně, v době klidové činnosti dětí. Otázky byly pokládány jednotlivě, případně byly respondentkám dovysvětleny. Záměrem těchto rozhovorů bylo dozvědět se od paní ředitelek potřebné informace týkající se jejich názoru na problematiku dostupnosti mateřských škol, popsat svou MŠ, jak k dětem přistupují a poukázat na přidanou hodnotu, kterou dítěti předají. Průběh rozhovoru byl spíše neformální.

Rozhovor byl zahájen otázkou, zda ony samy ve své lokalitě cítí dostatečnou kapacitu míst pro předškolní děti. Respondentka 1 uvedla, že je jejím dojmem poměrně dobrá kapacita míst v MŠ, ale problémem některých rodin je skutečnost, že 2leté děti nemají takřka šanci se do veřejné MŠ dostat. *„No to nevím. Myslím si ale, že mateřských škol v okolí naší školky je dostačující. Problém je, že nepřijímají tak malé děti, jako chodí k nám do školky.“*

Respondentka 2 měla na danou otázku jiný názor z důvodu rozsáhlé výstavby v okolí Jinonic. Proto se obává, že kapacity školek v tomto okolí nebudou na příval nových dětí připraveny. *„Když jsi sem jela, určitě sis všimla, kolik nových bytů tady přibude. Já to vnímám tak, že kapacita školek nemusí stačit, když se sem přistěhuje několik desítek nových rodin. Respondentka 1 má ale pravdu s tím, že MŠ opravdu nepřijímají tak malé děti, jako máme u nás ve školičce“*

Další otázka se již zajímala o zkoumanou MŠ U Veselé mašinky. Avizovala na to, že MŠ nespadá pod MŠMT a nemusí se řídit školským zákonem. Proto se autorka práce zajímala o to, jestli mají stanovený svůj třídní program, podle kterého se řídí. Slova se ujala respondentka 1, a podle jejích slov má školka sestavený svůj vlastní program, který je rozdělený do 4 bloků podle ročních období. V každém období se stále opakují okruhy činností (kapitola 3.5.5).

„Náš třídní program je nejlíp vyjádřen naším sloganem – Jaro, léto, podzim, zima, v naší mašince je prima! Řídíme se námi sestaveným programem, který je zaměřený právě na roční období a tím i rozdělen na 4 bloky plus s tím naším okruhem činností.“

Nabízela se proto doplňující otázka, v pořadí třetí, která se zajímala o to, zda-li se tedy striktně výuka dětí řídí podle stanoveného vzdělávacího programu, či se výuka přizpůsobuje individuálním potřebám dětí. Odpovědi obou vychovatelek se shodovaly. Obě respondentky uvedly, že výuka je samozřejmě přizpůsobována možnostem jednotlivých dětí, jelikož školku navštěvují věkově opravdu malé děti a je někdy velice obtížné striktně dodržet předem určený program. *„Děti, které k nám chodí jsou malé, sama jsi viděla, jak je někdy obtížný udělat vše, co jsem si na ten den pro ně připravila. Výuka je samozřejmě přizpůsobována individuálním potřebám. Někdy se nám stane, že dítě odmítá spolupracovat. Do ničeho ho ale nenutíme, pokud nechce, tak nechce. Většinou se ale k ostatním stejně připojí, protože ho zajímá, co to vůbec tvoříme.“*

Čtvrtá kladená otázka měla za úkol zjistit, jaký typ třídy ve školce mají a zda tento typ obě respondentky preferují a proč. Slova se ujala jako první respondentka 1, která charakterizovala sestavenou třídu dětí jako kombinovanou. *„Naše školička je malinká, čítá 12 dětí. Proto není v našich možnostech rozdělovat děti podle věku. Ve třídě jsou děti od 2-3,5 let. Vnímám to teda jako kombinovanou třídu, protože věř, že rozdíl mezi těmito dětmi je opravdu velký.“* Respondentka 2 měla stejný názor. Doplnila však, že preferuje třídy homogenní, tedy věkově stejné z důvodu jejich lepší koordinace a lepší práce s nimi. *„Neříkám, že mi naše třída dětí nevyhovuje, to určitě ne. Jen bych preferovala věkově stejné dětičky. Líp se s nimi potom pracuje, ty starší mají práci hotovou rychleji než ty menší a ony se pak začínají mezi sebou hašteřit.“*

Respondentka 1 zase naopak preferuje třídy takové, jaké mají. Jejím názorem je fakt, že děti si navzájem pomáhají. Starší učí mladší, ukazují jim, jak na danou věc reagovat, ba je dokonce i utěšují. Mladší děti se snaží být, jak se říká v patách těch starších, a mají prostor se tak lépe vyvíjet. *„Mně to vyhovuje tak, jak to máme. Je příjemný děti sledovat, jak si navzájem pomáhají. Nedávno mě překvapil jeden chlapec, který sám od sebe přišel za plačící holčičkou a začal jí hladit po vláskách a hezky utěšovat. Myslím si, že pro obě věkové strany (starší a mladší) je příznivější být pospolu. Ti starší získávají samostatnost a odpovědnost, ti mladší zase sledují, jak se chovají jejich starší kamarádi, a to je fajn, to se mi líbí.“*

V pořadí pátá otázka, poslední, se zaměřovala na výstupy práce, které MŠ U Veselé mašinky má. Tato otázka měla poukázat na skutečnost, zda děti navštěvující tuto MŠ, se za tu dobu, ve smyslu sociálním, posunuly dál, zda jsou u nich zaznamenány nějaké pokroky. Respondentka 2 uvádí *„Samozřejmě že sledujeme u dětí pokroky, jsou hrozně šikovný! Když se k nám přidá nějaký nový kamarád, je většinou zamlklý, hraje si sám a rozhodně dětem nepůjčuje svoje hračky, které si z domova přinesl. Časem se ale otrká, je více společenský, dokonce i tu jeho oblíbenou hračku půjčuje ostatním. Taky samozřejmě se dětem zvyšuje slovní zásoba, učí se naše básničky, náš školní taneček, chovají se slušně u jídla. Je toho hodně.“*

Respondentka 1 souhlasí, sama ale dodala pár svých poznatků, *„Co mně tak napadá na doplnění je určitě to, jak se nám nedávno naučil jeden chlapec chodit na záchod. Je ve školce nejmladší a jeho maminka nás prosila, jestli bychom se tohle nesnažili pokořit, jelikož s tím mají doma problém a malý se pořád počůrává. No a světe div se, do 14 dní se to naučil. Určitě v tom hraje roli, že to odkoukal od ostatních dětí. Jak říkám, kombinované třídy jsou prostě fajn.“*

3.4.2.2 Rozhovory s klienty

Rozhovory s klienty probíhaly taktéž v prostředí MŠ, v odpoledních hodinách, kdy si rodiče chodili své děti vyzvedávat. Celkem bylo zrealizováno 11 rozhovorů po 5 otázkách. Z toho vyplývá, že všichni rodiče dětí, které navštěvují MŠ, byli ochotni se rozhovoru zúčastnit. Jména osob zde opět nebudou uváděna a získané odpovědi zde budou

citovány v neměnné podobě. Pokládané otázky se podobají těm, na které se autorka bakalářské práce ptala paní ředitelek.

Rozhovor začínal opět otázkou, která směřovala na vnímání kapacity míst okolních školek. Odpovědi byly téměř shodné. Většina respondentů uvedla, že o aktuálním dění, co se týče dostupnosti MŠ, nemají přehled, jelikož jejich ratolesti jsou malé na to, aby se je pokoušeli do veřejných MŠ přihlašovat. *„Tak to vám bohužel neřeknu. Vím, že je v okolí pár veřejných MŠ, které se mi pro dceru líbily, ale dál jsem se nezajímala. Uvidíme za rok, až budeme podávat přihlášku“ (rodič 1)*

„Nevím. Ale doufám, že s druhým dítětem nebudou takové problémy, jako s tím prvním. To už sice chodí do ZŠ, ale když jsme se ho pokoušeli dostat do veřejných MŠ, tak to bylo šílený. Podávali jsme 4 přihlášky do různých MŠ a nikde mi ho nevzali, prý z kapacitních důvodů. Proto tedy doufám, že to tentokrát bude lepší.“ (rodič 2)

„Kapacita míst ve školkách mi přijde mnohem lepší, než bývala. Nejsem si jistý, jestli to třeba není jen slabým ročníkem dětí, ale kamarádi kolem problémy s umístěním dítěte neměli. Tak my je snad za rok budeme následovat.“ (rodič 3)

Druhá otázka se týkala preference veřejné MŠ a soukromé MŠ. Záměrem této otázky bylo zjistit, v čem rodiče vidí největší rozdíly mezi těmito druhy škol a kterou preferují. Klasická odpověď, která zazněla u 8 rodičů z 11, byla, že největší rozdíl vidí v ceně. Avšak po dovysvětlení otázky, zda si nejsou vědomi rozdílu například v přístupu vychovatelek k dětem či v programu, zaznělo i více diferencí, které si rodiče uvědomují. Uváděli, že rozdíl v přístupu k dětem je určitě velký. Veřejné mateřské školy mají třídy po přibližně 26 dětech o které se starají 2 učitelky. Je tedy nemožné, aby se pedagogové mohli věnovat každému dítěti zvlášť. Veřejné MŠ se řídí třídním programem, který musí do určitého časového období stihnout. Přístup k dětem není proto takový, jako je v soukromých MŠ, kde počet dětí ve třídě je o dost nižší. *„Největší rozdíl bude asi v ceně ne? *smích* Ne tak určitě bych přístup učitelů k dětem viděl v soukromých MŠ na úplně jiné úrovni, než je ve veřejných MŠ. Tak je zdaleka více dětí a učitelky jsou rády, že děti vůbec uhlídají. A kterou z nich preferuji? Ještě nemám zkušenost s veřejnou školkou, takže nemůžu říct“ (rodič 5)*

„Já bych největší rozdíl viděla asi v chování pedagogů k dětem. Starší dcera, která chodila do veřejný školky, neměla tolik péče jako má třeba teď syn tady. Tím nechci nějak

hanit veřejné školky, jen jsem možná víc spokojenější, že je v Mašince. Tady má vše, co potřebuje, těší se sem a tety jsou tu na něj moc hodné.“ (rodič 10)

Třetí otázka se ptala na spokojenost s MŠ U Veselé mašinky. Zda jsou spokojeni jak rodiče, tak jejich ratolesti, zda jim vyhovuje program, podle kterého se školka řídí. Zazněly vždy kladné ohlasy, jediné, co rodičům trochu vadí, je otevírací doba MŠ, či možnost nějakého zájmového kroužku. *„Se školkou jsme nadmíru spokojeni. Vidím i na svojí dcerce, že sem chodí ráda, o tetách pořád vypráví doma, s nadšením vypráví naučené básničky. Jsme s manželem rádi, že jsme zvolili právě Mašinku.“ (rodič 9)*

„Vše je tu v pořádku, panuje tu rodinná atmosféra. Jen co mě trochu mrzí je otevírací doba školky, uvítala bych možnost kluka přivést dříve než v 8 h.“

„Já za sebe školku chválím, kde můžu. Opravdu. Jestli bych ale měla vymyslet nějaký negativa, tak je možná škoda, že školka nenabízí žádný zájmový kroužek. Ale chápu, děti jsou příliš malé.“ (rodič 7)

Čtvrtá otázka se týkala složení třídy v MŠ. Většina rodičů odpovídala neutrálně. To znamená, že jim nepříjde podstatné věkové složení třídy. *„Co jsem tak zpozoroval, jsou tu umístěné pouze malé děti, s kterými si syn zřejmě rozumí. To je hlavní“ (rodič 4)*

„Moje starší dítě, které navštěvuje veřejnou MŠ, je ve třídě se stejně starými dětmi. To mi přijde fajn. V Mašince jsou sice skoro všichni starší než můj mladší syn, ale na škodu to určitě není. Do kolektivu dětí zapadl, to jsem ráda. (rodič 6)

Poslední otázka byla mířena na případné pokroky dětí za dobu, co navštěvují MŠ. Většina rodičů pokroky zaznamenala, povětšinou co se týče komunikace. Děti komunikují a vyjadřují se lépe než předtím, jsou více soběstačné. *„No jéje, mně přijde, že se mění každým dnem. Pobyt v MŠ mu rozhodně prospívá. Určitě se mu rozšířila slovní zásoba a je více rád mezi ostatními dětmi. Když si pro něj po práci jdu, trvá nám několik desítek minut, než si jde sbalit věci a můžeme odejít. Chce si s dětmi stále hrát. Ráno loučení trvá sotva pár vteřin, hned mi utíká nahoru za ostatními.“ (rodič 11)*

„Naučil se chodit na záchod!! Za to jsem tetám moc vděčná.“ (rodič 8)

„Je klidnější, hlavně u stolu už se tolik nemrská jako mi dělala dřív. Baví jí říkanky, a hlavně miluje ten školní taneček o berušce. A zlepšila si i mluvení.“ (rodič 1)

3.4.3 Metoda přímého pozorování

Aby analýza MŠ byla co nejpřesnější, bylo zvoleno, jako doplňková metoda rozhovorů, přímé pozorování v terénu. Důvodem pro toto rozhodnutí byla skutečnost, že rozhovory neposkytnou detailní pohled na věc, jelikož denní program je mnohdy rutinní a vychovatelky si tak spoustu věcí, které za den s dětmi dělají nevybaví. Autorka práce, jako pozorovatel, vstoupila do skupiny zkoumaných subjektů (dětí a vychovatelek) a stala se tak aktivním členem skupiny s cílem ověřit získané odpovědi během rozhovorů. Jednalo se tedy o zúčastněné neboli vnitřní pozorování, které se vyznačuje tím, že všichni přítomní o daném pozorovateli ví a ví o jeho úmyslech.

Po dobu 3 měsíců, v rámci několika na sobě nezávislých dní, bylo sledováno, jakým způsobem probíhá denní výuka, jak vychovatelé přistupují k dětem a hlavně, jak se během těchto měsíců děti učí novým věcem a zda budou k vidění pokroky jednotlivých dětí. Otevřená pozorování probíhala náhodně v několika dnech, většinou v dopoledních hodinách, kdy je výuka směřována k určitému programu a s dětmi jsou vykonávány různé aktivity. Do výuky nebyly vznášeny žádné dotazy, jednalo se čistě o pozorování klasického denního programu. Schválně je zde zmíněn pojem „otevřené pozorování“, který reprezentuje pozorování, o kterém jsou si všichni ve třídě vědomi a jsou seznámeni s cílem tohoto výzkumu. Během pozorování si autorka zapisovala zajímavé postřehy, které jsou k dispozici v příloze bakalářské práce.

Jelikož se jedná pouze o doplňující metodu zrealizovaných rozhovorů s personálem a s rodiči dětí, nebude tato provedená metoda v kapitole detailně rozebrána. V této kapitole bude nastíněn klasický denní průběh v MŠ. Autorka práce poté vyhodnotí závěr na základě jejího tří měsíčního pozorování v prostorách mateřské školy v kapitole 4.

3.4.4 Ukázka denního programu v MŠ U Veselé mašinky

MŠ U Veselé mašinky začíná svůj denní program v 8 hodin ráno, kdy začínají do školky přicházet první děti. Výuku zahájí ranní rozcvičkou po příchodu posledního dítěte. Rozcvička se skládá ze základních cviků sloužících k protažení těla, ale také jejich

vlastním školním tanečkem a písničkou. Výuka dále pokračuje již připraveným programem pro děti, který vychovatelky každý den obměňují. Mají sestavený svůj okruh činností, které na daný den vybírají a různě kombinují. Tímto programem může být:

- komunikační kruh
- logopedická prevence (básničky, říkadla, snaha o správnou výslovnost, napodobování zvuků)
- výtvarná chvílka, malování temperové barvy, prstové barvy)
- pohybová chvílka (tancování, různé venkovní aktivity)
- literární chvílka (poslech, čtení z knihy)

Pokračuje se dopolední přesnídávkou skládající se zpravidla z kousku ovoce či jogurtu. Poté se navracejí k předchozí tematické činnosti nebo začínají činnost novou.

Okolo 11.30 hodin přijíždí kurýr společnosti Mosaica catering, která zajišťuje školní stravování. Vychovatelky kladou důraz na správné stolování a chování u stolečků. Po obědě, v rozmezí 12:15- 12.45 nastává zklidňující činnost (četba, poslech, příprava na spánek). Děti obvykle spí okolo 2 hodin, poté se individuálně probouzejí a potichu, aby nerušili ostatní, odcházejí na odpolední svačinu. Odpolední program se již skládá z her a činností, které si sami děti zvolí. Převládá volná zábava s tím, že kdo má zájem a chuť se připojit do aktivit, které vychovatelky nachystají, tak může. Výuka končí v 16.30 hodin, kdy si rodiče dětí začínají své ratolesti pomalu vyzvedávat.

4 Výsledky a diskuse

Dotazníky byly zaměřeny na současný stav problematiky dostupnosti veřejných MŠ. Aby měla autorka práce co nejaktuálnější informace, požádala ty respondenty, kteří měli zkušenost s přijímáním dětí do MŠ ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017. Dotazníky obsahovaly celkem 11 jasně položených otázek a šetření se zúčastnilo celkem 259 rodin.

Z odpovědí, které tento reprezentativní vzorek populace poskytl, je možné vytvořit si obrázek o tom, zda počet MŠ v této městské části je dostačující a zda mají dostatečnou kapacitu pro umístění dětí hlásících se k předškolní výuce. Z vybraných dotazníků vyplývá, že průměrný věk dětí navštěvující vybrané MŠ je 4,5 let, přičemž děti, které jsou přijímány do MŠ jsou z uvedených odpovědí nejčastěji ve věku 3let.

Z další položené otázky v dotazníku bylo vyvozeno, že z více jak 86 %, rodiny dětí nemají většinou problémy s umístěním dítěte k předškolnímu vzdělávání. Tento fakt je krásně vyobrazen v grafu č. 2, který se týká otázky „Bylo Vaše dítě přijato k výuce na základně 1. podané přihlášky?“ Z 259 dotázaných 65,6 % rodin vybralo odpověď „Ano“, tedy že dítě bylo do MŠ přijato napoprvé a 20,46 % rodičů uvedlo, že jejich dítě bylo do MŠ přijato na základě podaného odvolání. Napoprvé k předškolnímu vzdělávání nebylo přijato 14 % dotazovaných. Ti ale na doplňující otázku, kolikrát byli nuceni podat přihlášku do MŠ, odpověděli, až na výjimku, stejně – dítě bylo přijato na základě 2. podané přihlášky.

Jako důvodem pro nepřijetí byla nejvíce uváděna odpověď „Plná kapacita MŠ“ (55,8 %). Dalším uvedeným důvodem pro nepřijímání dětí k výuce byla mateřská dovolená s druhým dítětem, tuto odpověď uvedlo celkem 17,44 % respondentů a také zde zazněl důvod nízkého věku dítěte.

Další otázky byly spíše doplňující k danému tématu, netýkaly se konkrétně analýzy dostupnosti MŠ. Autorka se však chtěla seznámit s dalšími skutečnostmi týkajícími se předškolního vzdělávání, zda jsou rodiče spokojeni s danou institucí, kterou jejich děti navštěvují, zda jsou spokojeni s výši měsíčních nákladů spojené s výukou v MŠ atd. Většina těchto odpovědí byla kladná a lze říci, že lidé jsou s předškolním vzděláváním

v ČR spokojeni. Po vyhodnocení odpovědí, získaných z dotazníkového šetření, vyplynulo, že situace ohledně dostupnosti veřejných MŠ se oproti minulým ročníkům výrazně zlepšila, ale síť mateřských škol na Praze 5 stále není schopná uspokojit danou poptávku.

Za účelem analýzy vybraného zařízení poskytující předškolní výchovu bylo zrealizováno celkem 13 rozhovorů které byly dále podloženy metodou přímého pozorování. Ze všech rozhovorů, které autorka s personálem a rodiči dětí provedla, je zřejmé, že MŠ U Veselé mašinky funguje tak, jak má. Splňuje účel, který splňovat má a dbá na správnou výchovu dětí, ke kterým přistupuje tak, jak potřebují. Po komparaci obou rozhovorů (s personálem a klienty) lze říci, že pohled, který mají paní ředitelky MŠ se shoduje s pohledem na danou věc rodičů dětí.

Po 3 měsíčním pozorování, které probíhalo v několika nahodilých dnech, lze provést vyhodnocení této vybrané metody. Autorka práce, jako přímý pozorovatel ve skupině dětí, měla možnost nahlédnout do klasického denního programu soukromé MŠ. Seznámila se s jejím chodem, s jejími vzdělávacími metodami. Měla možnost být svědkem začlenění se do kolektivu nového dítěte a pozorovat jeho adaptaci. Sledovat okolí, jak ho přijímá mezi sebe, reakci dětí v určitých situacích a pokroky všech dětí, které školku navštěvují. Z metody pozorování lze usoudit, že výuka dětí probíhá většinou tak, jak si vychovatelky předem naplánují. Děti se stíhají učit říkanky na aktuální probírané téma, jsou aktivní a velmi bystré. Jsou vedeny k tomu, aby byly nápomocny ostatním (hlavně ti starší mladším). Výuka probíhá v klidném tempu, vychovatelky na děti netlačí a snaží se jim vše srozumitelně ukázat, vysvětlit. Snaží se však o to, aby se k výsledku dítě dopracovalo samo. V příloze jsou k nahlédnutí poznámky, které si autorka sepisovala během každého dne při metodě pozorování. Metoda přímého pozorování byla zrealizována v rozmezí měsíců říjen–prosinec. Aktuální stav třídy byl 11 dětí.

5 Závěr

Tato bakalářská práce pojednávala o problematice umístování dětí do veřejných MŠ na Praze 5- Smíchov. Její teoretická část shrnuje všechny důležité informace spojené s předškolním vzděláváním na území České republiky. Praktická část se zabývala otázkou, zda je ve zkoumané městské části Prahy 5 dostatečná kapacita tříd v mateřských školách a nepřevládá tak zde poptávka nad nabídkou, a dále analýzou vybrané MŠ. Na základě zvolených metod pro realizaci stanovených cílů mohla autorka dospět k samotnému závěru.

Na základě dotazníkového šetření vyšlo najevo, že necelých 66 % rodin nemělo problémy umístit dítě do veřejné mateřské školy. Situace dostupnosti veřejných mateřských škol se za poslední 3 roky výrazně zlepšila. Tuto skutečnost potvrzují i získaná sekundární data ze školní statistické ročenky MŠMT, která uvádí, že se od školního roku 2013/2014 podařilo eliminovat množství zamítnutých přihlášek až o polovinu. Z důvodu čerpání dotací z IROP, se podařilo realizovat několik projektů, které pomohly rozšířit kapacity MŠ.

Z šetření tedy vyplývá, že se situace, spojená s předškolním vzděláváním, zlepšuje. Nelze však ale říci, že počet míst v MŠ je nyní na takové úrovni, aby uspokojil celkovou poptávku. Řešením této situace by mohla být klidně výstavba nového zařízení pro předškolní děti. Demografický vývoj obyvatel je v dnešní době lépe předvídatelný a autorka práce nepředpokládá masivní úpadek porodnosti dětí. Pro takovéto případy by bylo řešením vytvoření multifunkčního předškolního zařízení, ve kterém by byly prováděny i jiné aktivity, například aktivity dalšího vzdělávání, či setkávání občanů města.

Podle provedené analýzy metodou rozhovorů a přímého pozorování, autorka došla k závěru, že přístup MŠ k dětem je zcela v pořádku a plní si své veřejné poslání tím, že na vývoj dětí má podstatný a dobrý vliv. Pomáhá jim stávat se osobnostmi, která se nebojí komunikovat a projevit se. To však potvrzují i rozhovory s klienty (rodiči dětí), které tuto podloženou autorčinu skutečnost, svými odpověďmi podtrhávají. Na svých dětech rodiče vidí nemalé pokroky a s MŠ jsou dle jejich odpovědí velice spokojeni. Ze získaných interních dat – výkazů za měsíc leden, bylo zjištěno, že MŠ je schopna pokrýt všechny své provozní náklady z vlastních zdrojů sama. Bohužel nemá žádné volné prostředky na

případné rozšíření kapacit a otevření tak nové možné třídy, o kterou by byl dle provedené analýzy určitě zájem.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literární zdroje

1. ŠLÉGR, Jiří. Dějiny výchovy dětí předškolního věku. Ústí nad Labem: Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem. ISBN 978-80-7414-592-6.
2. KOŤÁTKOVÁ, Soňa. Dítě a mateřská škola. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1568-1.
3. KOŤÁTKOVÁ, Soňa. Dítě a mateřská škola. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4435-3.
4. VOŠAHLÍKOVÁ, Tereza a Dagmar KOZLOVÁ. Ekoškolky a lesní mateřské školy. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012. ISBN 978-80-7212-537-1.
5. VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. Pedagogika pro učitele. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.
6. NIESEL, Renate a Wilfried GRIEBEL. Poprvé v mateřské škole. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-989-5.
7. VALENTA, Jiří. Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem. 6. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2016. ISBN 978-80-7263-974-8.

6.2 Právní prameny

1. Zákon č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání
2. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, ve znění pozdějších předpisů
4. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

6.3 Internetové zdroje

RPV pro předškolní vzdělávání. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2016 [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>

1. Stanovisko ombudsmana. Svaz měst a obcí České republiky [online]. 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/skolstvi/stanovisko-ombudsmana-ke-kriteriim-prijimani-do-materskych-skol.aspx>
2. Kritéria pro přijetí do MŠ. Ochránce.cz [online]. 2015 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/kriteria-pro-prijeti-do-materske-skolky-se-maji-tykat-deti-nikoli-posuzovat-jejich-rodic/>
3. Typy mateřských škol. Jak do školky [online]. Praha 6 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.jakdoskolky.cz/typy-ms/>
4. Dětské skupinky nahrazují nedostatek mateřských škol. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Praha, 2014 [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/19143>
5. Domáci: Na nedostatek školek odpověděli poslanci dětskými skupinami. *Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1041769-na-nedostatek-skolek-odpovedeli-poslanci-detskymi-skupinami>
6. Vzdělávání. Církevní mateřská škola Lipenská [online]. 2016 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <http://www.cms-lipenska.cz/vzdelavani.html>
7. About Boulder Waldorf. Boulder Waldorf kindergartner and preschool [online]. Colorado, 2016 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://boulderwaldorf.com>
8. Začít spolu. Alternativní školky [online]. Praha 6, 2009 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.alternativniskoly.cz/category/zacit-spolu/>
9. Aktuality odboru školství: Nový systém zápisu dětí. Městská část Praha 5 [online]. Praha 5, 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://www.praha5.cz/cs/dokument/aktuality-odboru-skolstvi/212227-novy-system-zapisu-deti-do-materskych-skol>
10. Přijímací řízení. Zápis dětí do mateřských škol [online]. Praha 5, 2017 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://zapisdoms.praha5.cz/>
11. Obecné informace. Mateřská škola Peroutkova [online]. Praha 5, 2015 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.msperoutkova.cz/>
12. Školné. Mateřská škola Peroutkova [online]. Praha 5, 2016 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.msperoutkova.cz/skolne>
13. Mateřská škola. Základní škola a mateřská škola Kořenského [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/>

14. Dokumenty MŠ: Školní vzdělávací program- Svět očima dětí. Základní škola a mateřská škola Kořenského [online]. 2016 [cit. 2017-03-2]. Dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/dokumenty/>
15. Dokumenty MŠ: Výroční zpráva 2015/2016. Základní škola a mateřská škola Kořenského [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-03-2]. Dostupné z: <http://www.zskorenskeho.cz/ms/dokumenty/>
16. Výroční zprávy školy. Základní a mateřská škola Santoška [online]. Praha 5, 2016 [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://santoska.cz/vyrocní-zprava/item/2396-vyrocní-zprava-2016-17>
17. Úvod: O školičce. U Veselé mašinky [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.veselamasinka.cz/o-skolicce/>
18. Ceník. U Veselé mašinky [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.veselamasinka.cz/cenik/>
19. MŠMT vyhlásilo další kolo výzvy na rozšíření kapacit MŠ a ZŠ. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2014 [cit. 2017-03-4]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-vyhlasilo-dalsi-kolo-vyzvy-na-rozsireni-kapacit-ms-a-zs>

7 Přílohy

7.1 Dotazník

Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny

Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času k vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci na téma "Dostupnost mateřských škol pro mladé rodiny".

Dotazník se týká dětí v předškolním věku. Prosím o vyplnění ty z vás, kteří řešili problematiku umístění dítěte do MŠ ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017.

Moc Vám děkuji za spolupráci !

1. Jak staré je Vaše dítě?

- 2 roky
- 3 roky
- 4 roky
- 5 let
- 6 let
- 6 let a více

2. Bylo Vaše dítě do veřejné MŠ přijato napoprvé, tedy na základě první podané přihlášky?

- Ano
- Ano, na základě podaného odvolání
- Ne

3. Jaký byl důvod nepřijetí Vašeho dítěte do MŠ?

Nápověda k otázce: *ODPOVĚZTE PROSÍM POUZE POKUD JSTE U OTÁZKY Č. 5 UVEDLI "NE" JAKO ODPOVĚĎ*

- Plná kapacita MŠ
- Nespádovost bydliště pod MŠ
- Mateřská dovolená s 2.dítětem
- Jiný důvod, prosím uveďte jaký

4. Kolikrát jste byli nuceni podat přihlášku do veřejné MŠ?

- 1x
- 2x
- 3x
- 4x a více

5. V jakém věku bylo Vaše dítě přijato do veřejné MŠ?

- 2 roky
- 3 roky
- 4 roky
- 5 let
- 6 let

6. Navštěvuje Vaše dítě Vámi preferovanou spádovou MŠ?

- Ano
- Ne

7. Kolik km od Vašeho bydliště je MŠ vzdálená?

- 1-2 km
- 3-4 km
- 5 km a více

8. Jaký je Váš názor na měsíční úplatu stanovenou ředitelem MŠ?

- Jsem spokojen(a), mohl(a) bych si dovolit platit i více
- Jsem spokojen(a)
- Jsem spíše spokojen(a), ale finanční náklady by mohly být nižší
- Jsem nespokojen(a), náklady jsou příliš vysoké

9. Kolika hvězdičkami byste ohodnotili MŠ, kterou Vaše dítě navštěvuje?

☆☆☆☆☆ / 5

10. Celkově shrňte obtížnost umístění dětí do MŠ.

- Umístění dítěte je snadné
- Umístění dítěte je spíše snadné
- Umístění dítěte je spíše komplikované
- Umístění dítěte je komplikované

11. Existuje něco, co byste rádi zmínili o dané problematice?(Názory na dostupnost MŠ, vybavenost, aj.)

7.2 Přepsané odpovědi na otázku č. 3

„Nedostatečný věk“

„Moc malá- 2 roky“

„Nebyla přijata z důvodu nízkého věku“

„věk“

„Nízký věk, v té době necelé 3 roky“

„Nebyla očkováná“

„Přestěhovali jsme“

„Byl moc mladý“

„Věk“

„Nedostatečný věk pro přijetí“

„Z důvodu nízkého věku“

„Důvodem byl věk malého“

7.3 Přepsané odpovědi na otázku č. 11

„Vadí mi, že musí děti po obědě spát, myslím si, že by mohly dělat jinou klidovou aktivitu“

„Nedostatek volných míst“

„Problém je umístit dítě mladší a 3leté v průběhu roku. Tedy pokud oslaví 3.narozeniny až po 1.9. Další problém je při změně bydliště. Obecně by měly děti být přijímány i v průběhu roku (po dovršení 3.let)“

„My jsme měli štěstí, dcera narozená v srpnu se dostala do školky až jako jedna z posledních, problém je u dětí, které dosáhnou tří let na podzim a v zimě. Ty nemají šanci být přijaty do státní školky.“

„Víc učitelů! Aby byla možnost více se věnovat dětem, a ne je jenom hlídat.“

„Myslím si, že školka by měla především pro pracující rodiče, a ne maminky md. Pro které je starší dítě doma na obtíž. Sama jsem byla doma do doby, než sourozenec šel do mš. Navštěvovala jsem pouze oddělení pro předškoláky a nepřijdu si o něco ochuzena.“

„Dostupnost MŠ by byla dobrá od 2 let věku dítěte“

„Ne“

„Mám srovnání soukromé MŠ (dcera navštěvovala od 2 let) se státní kde je dcera teď (od 3 let). Rozhodně velmi kritickým bodem je kvalita stravování, občas mne jímá děs a hrůza co je dětem servírováno.“

„Veliká spokojenost s naší MŠ.“

„Mrzí mě, že pokud jste na mateřské dovolené s druhým dítětem, první nemá na školku nárok.“

„Mám štěstí, že bydlíme v Praze 5, kde síť MŠ je velká. Druhé dítě se dostalo do MŠ v návaznosti na sourozence ve školce.“

„Dcera je narozená v prosinci, přijata byla, ale nastoupit mohla až po oslavení 3.narozenin. Od září do prosince jsem musela hradit školkovné, běžná praxe“

„V době zápisu jsem hodně řešila, kam dítě dám a uvítala bych větší možnost hospitací, informací – no, jak to říct, ve státní školce nevíte, komu dítě svěřujete. Chtělo by to víc možností pro seznámení se se školkou před nástupem.“

„Nevhodnost kombinovaných tříd- 2,5-6 let.“

„V MŠ, kterou syn navštěvuje, jsou moc pohodlní a nic s dětma nedělají.“

„Uvítala bych ve školkách více péče o děti s láskou.“

„Syn se narodil v říjnu a spádová školka ho nepřijala. Ani nenabídla možnost, že by nastoupil později. Nakonec jsme dostali možnost ve vzdálenější školce, kde věk nebyl problém.“

„I když my žádné problémy s přijetím do MS neměli (akorát nás vzali jako náhradníka, proto jsem uvedla, že jsme se nedostali hned napoprvé), tak od ostatních maminek vím, že kolikrát je kamenem úrazu trvale bydliště, dítě narozené leden-červen apod...“

„Preference dětí, jejichž rodiče pracují – často jsou přijaté děti, jejichž maminka je doma na MD/RD s druhým dítětem. Plus úlevy pro samoživitelky, mají to složitější.“

„Já nemám sebemenší problém, protože mam trvalé bydliště tam, kde je mateřská školka. Ale nemít ho, tak budu mít velký problém dítě umístit.“

„Nedostačující kapacita“

„Nelíbí se mi moc přístup paní učitelek, syn je ale spokojený, a to je pro mě hlavní“

„Všichni mě strašili, že ve 3 letech se určitě nedostane. Mám dceru narozenou v červenci, takže byla téměř nejmladší a dostala se napoprvé. Nejsm si jistá, zda téma není nafouknutá bublina, ale může to být spíš asi lokální problém.“

„Jen některé MŠ v Praze mají centrální registr volných míst v MŠ.“

„Dítě, když už je vzato do státní MŠ, bývá to až září po třetích narozeninách. Matky často musejí do práce z finančních důvodů i dříve, ale umístit třeba dvouleté dítě jinam, než do drahé soukromé školičky je nemožné.“

„Myslím, že ve státních MŠ by se mohl zlepšit přístup učitelek k dětem, více se dětem věnovat a vést je. Nejdříve má člověk radost, že se dítě vůbec dostalo, ale pak bohužel zjistí, zda není lepší si o něco připlatit a dát dítě do soukromé.“

„Jsme spokojeni.“

„Myslím, že si o přijetí dětí rozhodují samy ředitelky, znám spousty maminek, kterým děti ve 3 letech nevzaly, přitom splňovaly daná kritéria. Jako kdyby se nechtěla školka zabývat malými dětmi.“

„S umístěním naší dcery nebyl žádný problém (MŠ Kořenského)“

„Příliš mnoho dětí ve třídách“

7.4 Rozhovory s personálem

1. Cítíte ve své lokalitě dostatečnou kapacitu míst pro předškolní děti?

„No to nevím. Myslím si ale, že mateřských škol v okolí naší školky je dostačující. Problém je, že nepřijímají tak malé děti, jako chodí k nám do školky.“ (respondentka 1)

„Když jsi sem jela, určitě sis všimla, kolik nových bytů tady přibude. Já to vnímám tak, že kapacita školek nemusí stačit, když se sem přistěhuje několik desítek nových rodin. Respondentka 1 má ale pravdu s tím, že MŠ opravdu nepřijímají tak malé děti, jako máme u nás ve školičce“ (respondentka 2)

2. Vaše MŠ nespadá po školský zákon, tím pádem se nemusíte podle něj řídit. Máte svůj vzdělávací/třídní program?

„Náš třídní program je nejlíp vyjádřen naším sloganem – Jaro, léto, podzim, zima, v naší mašince je prima! Řídíme se námi sestaveným programem, který je zaměřený právě na roční období a tím i rozdělen na 4 bloky plus s tím naším okruhem činností.“ (respondentka 1)

„Nemám co bych doplnila.“ (respondentka 2)

3. Tento program striktně dodržujete, nebo výuku přizpůsobujete potřebám a možnostem jednotlivých dětí?

„Děti, které k nám chodí jsou malé, sama jsi viděla, jak je někdy obtížný udělat vše, co jsem si na ten den pro ně připravila. Výuka je samozřejmě přizpůsobována individuálním potřebám. Někdy se nám stane, že dítě odmítá spolupracovat. Do ničeho ho ale nenutíme, pokud nechce, tak nechce. Většinou se ale k ostatním stejně připojí, protože ho zajímá, co to vůbec tvoříme.“ (respondentka 1+2)

4. Jakého typu je Vaše třída? Jaký typ třídy preferujete?

„Naše školička je malinká, čítá aktuálně 12 dětí. Proto není v našich možnostech rozdělovat děti podle věku. Ve třídě jsou děti od 2-3,5 let. Vnímám to teda jako kombinovanou třídu, protože věř, že rozdíl mezi těmito dětmi je opravdu velký.“ (respondentka 1)

„Neříkám, že mi naše třída dětí nevyhovuje, to určitě ne. Jen bych preferovala věkově stejné dětičky. Líp se s nimi potom pracuje, ty starší mají práci hotovou rychleji než ty menší a ony se pak začínají mezi sebou hašteřit.“ (respondentka2)

„Mně to vyhovuje tak, jak to máme. Je příjemný děti sledovat, jak si navzájem pomáhají. Nedávno mě překvapil jeden chlapeček, který sám od sebe přišel za plačící holčičkou a začal jí hladit po vláskách a hezky utěšovat. Myslím si, že pro obě věkové strany (starší a mladší) je příznivější být pospolu. Ti starší získávají samostatnost a odpovědnost, ti mladší zase sledují, jak se chovají jejich starší kamarádi, a to je fajn, to se mi líbí.“ (respondentka 1)

5. Zaznamenáváte určité pokroky, které děti během měsíců výuky v MŠ mají?

„Samozřejmě že sledujeme u dětí pokroky, jsou hrozně šikovný! Když se k nám přidá nějaký nový kamarád, je většinou zamlklý, hraje si sám a rozhodně dětem nepůjčuje svoje hračky, které si z domova přinesl. Časem se ale otkrá, je více společenský, dokonce i tu jeho oblíbenou hračku půjčuje ostatním. Taký samozřejmě se dětem zvyšuje slovní zásoba, učí se naše básničky, náš školní taneček, chovají se slušně u jídla. Je toho hodně.“ (respondentka 2)

„Co mně tak napadá na doplnění je určitě to, jak se nám nedávno naučil jeden chlapeček chodit na záchod. Je ve školce nejmladší a jeho maminka nás prosila, jestli bychom se tohle nesnažili pokořit, jelikož s tím mají doma problém a malý se pořád počůrává. No a světe div se, do 14 dní se to naučil. Určitě v tom hraje roli, že to odkoukal od ostatních dětí. Jak říkám, kombinované třídy jsou prostě fajn.“ (respondentka 1)

7.5 Rozhovory s klienty

1. Cítíte ve své lokalitě dostatečnou kapacitu míst pro předškolní děti?

„Tak to vám bohužel neřeknu. Vím, že je v okolí pár veřejných MŠ, které se mi pro dceru líbily, ale dál jsem se nezajímala. Uvidíme za rok, až budeme podávat přihlášku“ (rodič 1)

„Nevím. Ale doufám, že s druhým dítětem nebudou takové problémy, jako s tím prvním. To už sice chodí do ZŠ, ale když jsme se ho pokoušeli dostat do veřejných MŠ, tak to bylo šílený. Podávali jsme 4 přihlášky do různých MŠ a nikde mi ho nevzali, prý z kapacitních důvodů. Proto tedy doufám, že to tentokrát bude lepší.“ (rodič 2)

„Kapacita míst ve školkách mi přijde mnohem lepší, než bývala. Nejsem si jistý, jestli to třeba není jen slabým ročníkem dětí, ale kamarádi kolem problémy s umístěním dítěte neměli. Tak my je snad za rok budeme následovat.“ (rodič 3)

„Asi ano, jelikož jsme v Praze, tak předpokládám dostatečné množství školek“ (rodič 4)

„Plánujeme dát syna do státní MŠ přibližně až za rok a pul. Zatím je tady a naše možnosti jsem si nezjišťovala.“ (rodič 5)

„Myslím, že školek bude na Praze 5 dost.“ (rodič 6)

„Já státní MŠ zatím neřeším, ale od ostatních maminek jsem slyšela, že v umístění dítěte zas takový problém není.“ (rodič 7)

„Během 2 let máme v plánu se odstěhovat z Prahy, takže se o tohle téma nezajímám. Dcera je tady 3x týdně, potom hlídá babička. Veřejnou MŠ v plánu v Praze nemáme.“ (rodič 8)

„Nezlobte se, ale nevím.“ (rodič 9)

„Na veřejné školky jsme nedávno s manželem koukali, jelikož budeme malou na jaře přihlašovat do jedné z nich. Školek je na Praze 5 dost, tak snad se dostaneme.“ (rodič 10)

„To nevím, ale v Praze bude školek hodně.“ (rodič 11)

2. Preferujete spíše soukromé MŠ či veřejné MŠ a proč?

„Kvalita školek bude určitě podobná. Preferuji ale veřejnou MŠ, jelikož leze míň do peněz.“ (rodič 1)

„Rozdíl bude asi nejvíce v ceně, možná i v přístupu k dětem. Ale nevím, tyhle věci řeší spíš žena. Dítě chceme určitě dostat do veřejné MŠ, bude to pro nás finančně výhodnější. Ale MŠ Mašinka je super.“ (rodič 2)

„Přístup k dětem je úplně jiný. Mám zkušenost s veřejnou a nyní i soukromou školkou a dítě je tady nadšené. Starší holka se do veřejné školy moc netěšila, tahle by tu mohla být pořád. Tak za mě spíše soukromá, ale chápu, že si tuto možnost ne každý může dovolit.“ (rodič 3)

Já osobně vidím rozdíl i v jídle. Ve veřejných školkách je to klasické školní univerzální jídlo, tady mají pořád něco nového. Ale radši bych, aby mi dítě vzali do veřejné školky z finančních důvodů.“ (rodič 4)

„Největší rozdíl bude asi v ceně ne? *smích* Ne tak určitě bych přístup učitelů k dětem viděl v soukromých MŠ na úplně jiné úrovni, než je ve veřejných MŠ. Tak je zdaleka více dětí a učitelky jsou rády, že děti vůbec uhlídají. A kterou z nich preferuji? Ještě nemám zkušenost s veřejnou školkou, takže nemůžu říct“ (rodič 5)

„Rozdíl je hlavně v ceně. S veřejnou školkou zkušenosti nemám, tak nevím.“ (rodič 6)
„V přístupu k dětem určitě.“ (rodič 7)

„Způsob výuky mi přijde pohodovější, nikam se nespěchá. V MŠ stihnou paní vychovatelky více práce s dětmi než ve státní, kde mají na 25 dětí 2 učitelky.“ (rodič 8)

„Hlavním rozdílem je cena. To mi ale nevadí, s manželem nemáme problém soukromou školkou zaplatit, když jsme spokojeni,“ (rodič 9)

„Já bych největší rozdíl viděla asi v chování pedagogů k dětem. Starší dcera, která chodila do veřejný školky, neměla tolik péče jako má třeba teď syn tady. Tím nechci nějak hanit veřejné

školky, jen jsem možná víc spokojenější, že je v Mašince. Tady má vše, co potřebuje, těší se sem a tety jsou tu na něj moc hodné.“ (rodič 10)

„Cena a přístup k dětem, to je asi to nejhlavnější, co se mezi nimi liší. A jsem spokojená se soukromou. S veřejnou zkušenost nemám, porovnávat tedy nemůžu.“ (rodič 11)

3. Jste spokojeni s MŠ U Veselé mašinky? Je něco, co byste na školce změnili?

„Jsme moc spokojeni.“ (rodič 1)

„Nenapadá mě nic, co by mi vadilo. Vše je v pořádku, malý si tu zvykl a je tu rád.“ (rodič 2)

„Tety jsou moc hodné, já osobně jsem nadšená. Cena je taky fajn, nižší než u konkurence.“ (rodič 3)

„Jsem s manželem spokojená, i dcerka samozřejmě.“ (rodič 4)

„Manželka nejdřív nesouhlasila s umístěním dítěte do soukromé MŠ, zastávala názoru, že bude nejlepší, aby hlídala babička. Ale nakonec je moc ráda, holka je mezi dětma, a to je podle mě lepší.“ (rodič 5)

„Jsme spokojení se vším.“ (rodič 6)

„Já za sebe školku chválím, kde můžu. Opravdu. Jestli bych ale měla vymyslet nějaký negativa, tak je možná škoda, že školka nenabízí žádný zájmový kroužek. Ale chápu, děti jsou příliš malé.“ (rodič 7)

„Vše je tu v pořádku, panuje tu rodinná atmosféra. Jen co mě trošku mrzí je otevírací doba školky, uvítala bych možnost kluka přivést dříve než v 8 h.“ (rodič 8)

„Se školkou jsme nadmíru spokojeni. Vidím i na svojí dcerce, že sem chodí ráda, o tetách pořád vypráví doma, s nadšením vypráví naučené básničky. Jsme s manželem rádi, že jsme zvolili právě Mašinku.“ (rodič 9)

„Jediným negativem je, že uzavřeli metro Jinonice. Hůř se sem dostáváme. Jinak jsme se školkou moc spokojeni“ (rodič 10)

„Já nevím, negativa určitě žádná. Jsme spokojeni.“ (rodič 11)

4. Jaký máte názor na věkovou strukturu třídy?

„Dcera si tu našla kamarády, tak asi dobrý.“ (rodič 1)

„Jsou tu většinou děti stejného věku, tak si myslíš že to je super, nikdo nikoho moc nebrzdí.“ (rodič 2)

„Já se v tomhle moc neorientuju, ale děti si rozumějí, tak je vše nejspíš v pořádku.“ (rodič 3)

„Co jsem tak zpozoroval, jsou tu umístěné pouze malé děti, s kterými si syn zřejmě rozumí. To je hlavní“ (rodič 4)

„Nad tím jsem se nikdy nepřemýšlela, ale je lepší, že jsou tu děti v podobném věku. Moc si neumím představit, že by zde s nimi byly i starší děti.“ (rodič 5)

„Moje starší dítě, které navštěvuje veřejnou MŠ, je ve třídě se stejně starými dětmi. To mi přijde fajn. V Mašince jsou sice skoro všichni starší než můj mladší syn, ale na škodu to určitě není. Do kolektivu dětí zapadl, to jsem ráda. (rodič 6)

„Když jsem byla na dni otevřených dveří, viděla jsem dětičky, které školu již navštěvují a všechny byly moc šikovné. Třída se mi zdá být v pořádku.“ (rodič 7)

„Jsem spokojená se složením třídy.“ (rodič 8)

„Já jsem také spokojená se složením třídy (rodič 9)

„Asi dobrý.“ (rodič 10)

„Já nevím, nezlobte se. Většinou pro dítě chodí žena a ta má větší přehled o dění v této MŠ.“ (rodič 11)

5. Zaznamenali jste určité pokroky, které Vaše dítě během měsíců výuky v MŠ má?

„Naučil se chodit na záchod!! Za to jsem tetám moc vděčná.“ (rodič 8)

„Je klidnější, hlavně u stolu už se tolik nemrská jako mi dělala dřív. Baví jí říkanky, a hlavně miluje ten školní taneček o berušce. A zlepšila si i mluvení.“ (rodič 1)

„Určitě si zlepšil slovní zásobu, lépe se mnou komunikuje, říká říkanky, část básniček.“ (rodič 2)

„Je více samostatný, už tolik na mě nevidí jako dřív.“ (rodič 3)

„Více upovídání, slovní zásoba se zvýšila, to je asi nejvíce znát“ (rodič 4)

„Je tu jen 2 měsíce, ale nějaké malé pokroky tam jsou.“ (rodič 5)

„Co mě tak v rychlosti napadá tak jak říkala paní přede mnou – slovní zásoba, umí asi 5 říkanek. Je toho určitě víc, ale teď mě nic nenapadá. Se školkou jsme moc spokojeni.“ (rodič 6)

„Ani nevím, jestli z toho nejsem smutná, ale vnímám to, že mě tolik už nepotřebuje. Je to fajn, ale jako máme to někdy občas špatně nesu. Jinak hezky povídá, vypráví, co bylo ten den ve školce.“ (rodič 7)

„Naučil se chodit na záchod!! Za to jsem tetám moc vděčná.“ (rodič 8)

„Nová slova, nevykl si chodit spinkat po obědě, lepší artikulace slov.“ (rodič 9)

„Já mohu také potvrdit větší slovní zásobu, než s kterou do školky šel. Hezky už povídá.“ (rodič 10)

„No jáje, mně přijde, že se mění každým dnem. Pobyt v MŠ mu rozhodně prospívá. Určitě se mu rozšířila slovní zásoba a je více rád mezi ostatníma dětma. Když si pro něj po práci jdu, trvá nám několik desítek minut, než si jde sbalit věci a můžeme odejít. Chce si s dětmi stále hrát. Ráno loučení trvá sotva pár vteřin, hned mi utíká nahoru za ostatními.“ (rodič 11)

7.6 Poznámky z metody přímého pozorování v terénu

3. říjen 2016

- první den, děti mě upřeně sledují, téměř nevnímají výuku. Pár jich se i stydí a nechtějí předemnou zatančit třídní taneček
- jeden žák se vzbudil pomůčený, paní vychovatelky celou věc v klidu vyřešily, ostatní děti ho poučovaly, že je to ostuda
- odpolední program zaměřen na dodělávání prací z rána, tématem je podzim

11. říjen 2016

- do MŠ nastoupil nový chlapec (2,3let), zatím se neprojevuje. Ostatní ho zatím ignorují, pouze zaregistrovali novou tvář
- při pozorování jsem se zaměřila hlavně na nového žáka, který si během dopoledne hraje sám, pozoruje ostatní děti z gauče, nemá zájem se zapojovat do společných her, stydí se mluvit, brečí
- zbylé děti mají na programu dne literární chvílku, učí se novou říkanku „Vlaštovky, vlaštovky“, odpolední program zaměřen z důvodu krásného počasí na venkovní činnost – procházka za beranem, do parku

24. říjen 2016

- adaptace nového žáka proběhla bez problému, nyní se zapojuje do běžného programu, hraje si s dětmi, komunikuje
- děti mne přivítaly s nově naučenou říkankou „Vlaštovky, vlaštovky“, někteří jsou schopni ji odříkat sami
- denní program – dýně na Halloween, nová říkanka „podzim“, povídání si o zvířátkách, která se připravují na zimní spánek
- zajímavý poznatek z dnešního dne – starší žák vysvětluje mladšímu, že brát hračky kamarádovi se nedělá!

1. listopad 2016

- říkanka „Vlaštovky, vlaštovky“ a „podzim“ se krásně zvládají, děti se předhánějí, kdo mi jí lépe odříká (ne každý to zvládne, ale jsou moc snaživí)
- na programu dne – Pohádka o řepě plus zapojení dětí do hry
- líbí se mi přístup paní vychovatelek, ve vypjatých situacích zůstávají v klidu, zastávají výchovu na základě vysvětlování

8. listopad 2016

- oslava narozenin žákyně, zpívání písniček a příprava na vánoční besídku
- dnes ve třídě pouze 4 děti z důvodu chřipek
- výroba čepic

21. listopad 2016

- příprava na vánoční besídku, děti jsou dnes nevrle, přístup paní vychovatelek stále pozitivní

30. listopad 2016

- děti mě uvítali 5 říkankami a tanečkem, který nacvičují na vánoční besídku, většina dětí vše zvládá, ti menší občas koukají po starších a nevědí co dělat
- starší děti jim pomáhají

5. prosinec 2016

- malování čertů a nová říkanka s tanečkem „Čertí kolo“

16. prosinec 2016

- paní vychovatelky si předešlý den připravily perníkové těsto a na programu dne je vykrajování perníčků, na dětech je vidět zájem a radost
- paní vychovatelky zvládají s přehledem dozor nad rozvrkočenými dětmi
- opakování tanečků a říkanek na besídku, děti se snaží, ale většina spíš pozoruje paní vychovatelky, co dělat

20. prosinec 2016

- dnes odpoledne proběhla besídka, na kterou se přišli podívat rodiče dětí
- představení se povedlo, některé děti se styděly, ale byly šikovné. Mladší napodobovali ty starší, kteří měli na paměti více.
- jde vidět na dětech od října značný pokrok

7.7 Ceník

Ceník pro školní rok 2016/2017

Ceník platný od 1. 3. 2017. V průběhu letních prázdnin je možné využít také výhodné týdenní cykly. Veškeré úhrady jsou možné pouze na základě zálohové faktury převodem na účet společnosti.

Pravidelná smluvní docházka	Cena včetně stravy
Pravidelná celodenní docházka (po-pá) (8:00 – 17:30)	8.540,- Kč / měsíc
Pravidelná půldenní docházka (po-pá) (8:00 – 13:00)	6.340,- Kč / měsíc
Celodenní docházka (cena za jeden den v týdnu) (8:00 – 17:30)	2.170,- Kč / měsíc
Půldenní docházka (cena za jeden den v týdnu) (8:00 – 13:00)	1.670,- Kč / měsíc

Nepravidelná smluvní docházka	Cena včetně stravy
Celodenní pobyt (8:00 – 17:30)	610,- Kč / den
Půldenní pobyt (8:00 – 13:00)	470,- Kč / den

Prázdninová smluvní docházka v týdenních cyklech	Cena včetně stravy
Týdenní školička (po – pá, 8:00 – 17:30)	2.745,- Kč / týden
Týdenní dopolední školička (po – pá, 8:00 – 13:00)	2.115,- Kč / týden

Doplňkové služby	Cena
Příplatek za dítě s plenami	75,- Kč / den
Překročení domluvené doby pobytu	90,- Kč / půlhodina

Kalkulace stravy	Cena
Celodenní strava (dopolední přesnídávka, oběd, odpolední svačina)	80,- Kč / den
Polodenní strava (dopolední přesnídávka, oběd)	65,- Kč / den

